

**20-lecie powołania
Komendy Powiatowej
Państwowej Straży Pożarnej
w Rawie Mazowieckiej
35-lecie powołania
Zawodowej Straży Pożarnej
w Rawie Mazowieckiej**

Paula Smyczek, Marcin Szymański, Mirosława Wójcik

**20-lecie powołania
Komendy Powiatowej
Państwowej Straży Pożarnej
w Rawie Mazowieckiej
35-lecie powołania
Zawodowej Straży Pożarnej
w Rawie Mazowieckiej**

2019

Copyright ©Komenda Powiatowa PSP w Rawie Mazowieckiej, ©EASYART Rawa Mazowiecka

W albumie wykorzystano zdjęcia i materiały:

z archiwum: Muzeum Ziemi Rawskiej w Rawie Mazowieckiej, archiwum Komendy Powiatowej PSP w Rawie Mazowieckiej, archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej

z książek, publikacji i stron www: Notatnik rawski nr 4, Rawa Mazowiecka 1994, Anna Krajewska: Z dziejów miasta Rawy, Historia Straży Pożarnej z www.straz.gov.pl, opracowanie „*Jubileusz 75-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej dn. 1 września 1957 roku*”, opracowanie „*Jubileusz 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej dn. 18 lipca 1982 roku*”, kroniki strażackie

ze zbiorów prywatnych: p. Daniela Stąporek, p. Tadeusza Damaza, p. Kamili i Marcina Strutyńskich,

Autorzy oświadczają, iż dołożyli należytej staranności, celem poszanowania praw autorskich twórców poszczególnych fotografii z uwzględnieniem możliwości dozwolonego użytku publicznego. Wszelkie prawa zastrzeżone. Niniejsza publikacja, ani żadna jej część, nie może być kopiowana, zwielokrotniana i rozpowszechniana w jakichkolwiek sposób bez pisemnej zgody autorów i wydawcy.

Wydawcy:

Komenda Powiatowa PSP w Rawie Mazowieckiej

EASYART Rawa Mazowiecka

www.easyart.com.pl; 503 603 522

ISBN: 978-83-953872-3-4

Rawa Mazowiecka 2019

Spis treści

Słowo wstępu str. 4

Historia pożarnictwa na ziemi rawskiej str. 5

Rejonowa i Zawodowa Straż Pożarna w Rawie Mazowieckiej str. 15

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
w Rawie Mazowieckiej str. 25

Szanowni Państwo!!!

Oddaję w Państwa ręce publikację przygotowaną na jubileusz 20-lecia istnienia Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej. Przedstawia ona ciekawsze wydarzenia i dokonania od chwili jej powstania czyli od 1 stycznia 1999 roku.

Mam przyjemność pochwalić się, że ja również jestem częścią tej Komendy i jej historii. Uczestniczyłem w organizacji i tworzeniu od podstaw Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej, zajmowałem w niej różne stanowiska w różnych komórkach organizacyjnych. Na przestrzeni tych dwudziestu lat obserwowałem jak zmienia się jej struktura, jak wymienia się kadra. Uczestniczyłem w większości ujętych w opracowaniu wydarzeń, a ich wspomnienie jest dla mnie szczególnie.

Wstępem do głównej części jest historia Straży Ogniowej, Straży Pożarnej i Zawodowej Straży Pożarnej na terenie ziemi rawskiej. Moi pracownicy dołożyli wszelkich starań, aby zebrane materiały przedstawiały udokumentowane fakty z historii pożarnictwa na naszym terenie. Z pewnością nie udało im się dotrzeć jeszcze do wielu dokumentów i zdjęć, być może ukrytych gdzieś na strychach rawskich kamienic i domów, ale za ogrom pracy jaki włożyli w powstanie tej publikacji bardzo dziękuję. Dziękuję również wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego opracowania, udostępnili zdjęcia i opowiedzieli o wydarzeniach z przed lat.

Dziękuję wszystkim pracownikom, byłym pracownikom, emerytom i rencistom – to wy współtworzyacie tą historię, a spotkania z Wami są zawsze ważnym wydarzeniem.

Ze strażackim pozdrowieniem

st. bryg. Marcin Szymański

*Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
Rawie Mazowieckiej*

Fot. ze zbiorów Muzeum Ziemi Rawskiej w Rawie Mazowieckiej,
obchody poświęcenia sztandaru Rawskiej Straży na tle ruin zamku Książąt Mazowieckich, 24 czerwca 1917 r.

HISTORIA POŻARNICTWA NA ZIEMI RAWSKIEJ...

Ogień towarzyszy ludziom od dawna. Mógł on być pomocny, ale również stanowił dla nich zagrożenie. Pożary od zarania dziejów stanowiły plagę, obracając w perzynę nie tylko dobytek ludzi, ale i dorobek kulturalny. Największe straty występowały w dużych miastach, będących skupiskami ludności, zajmującej się handlem i rzemiosłem. W czasie pożarów pastwą płomieni padały nie tylko warsztaty pracy, majątek ruchomy, domy mieszczkańskie, ale i zabytkowe obiekty: zamki, kościoły, klasztory.

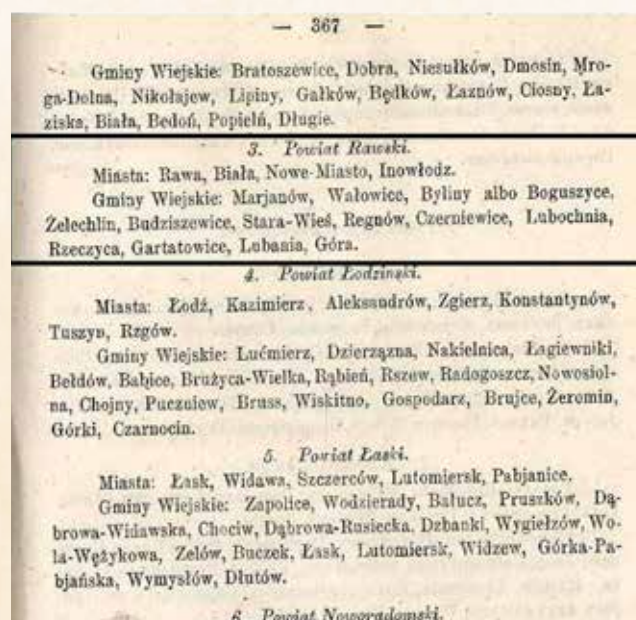
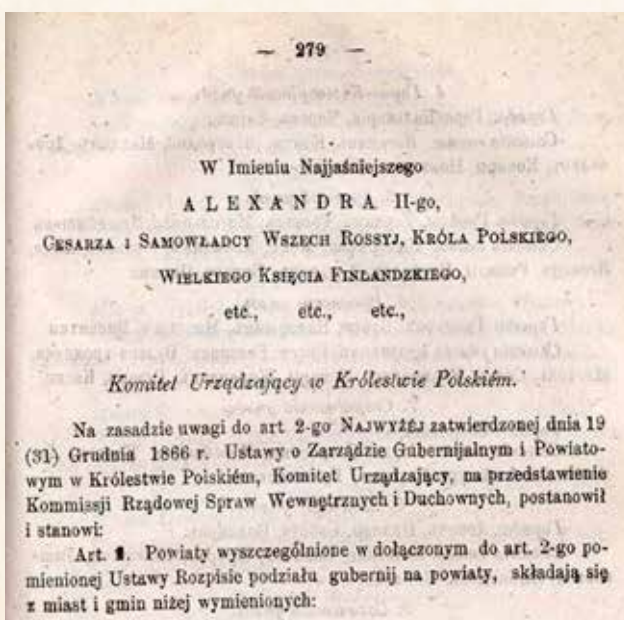
Rawa Mazowiecka to jedno z najstarszych miast w Polsce. Ślady pierwszych plemion osiedlających się na tutejszych ziemiach datowane są na epokę kamienia. Pierwsze wzmianki o Rawie pojawiają się w dokumencie księżnej sandomierskiej Grzymisławy wydanym w Sharszewie dnia 12 maja 1228 roku. Najwspanialszym znakiem dawnej świetności miasta są ruiny murowanego zamku Książąt Mazowieckich, wybudowanego w latach 1355 – 1370, który był także od 1462r siedzibą starosty rawskiego, a w latach 1562 – 1563 miejscem przechowywania skarbu kwarcianego przeznaczonego na utrzymanie wojska zaciężnego. W 1462 r. Ziemia Rawska zostaje włączona przez króla Kazimierza Jagiellończyka w skład Korony i Rawa pozostaje stolicą województwa rawskiego do 1793r. Okres XIV - XVII to czas wzmożonego rozwoju miasta, którego nie przerywają pożary w latach 1507, 1532, 1539, po których miasto odbudowuje się bardzo szybko.

Wojny szwedzkie przyniosły upadek miasta, a kolejny wielki pożar w 1765 roku niszczy prawie wszystkie zabudowania. Podczas II rozbioru Polski, od 1795 miasto znajduje się pod zaborem pruskim (tzw. Prusy Południowe) w departamencie warszawskim. Ustawy i przepisy administracyjne wprowadzały w zaborze powszechną i zorganizowaną pomoc na wypadek pożaru. Obowiązek pomocy regulowały przepisy policyjne. Od roku 1807 Rawa wchodzi w skład Księstwa Warszawskiego i staje się siedzibą powiatu. Po kongresie wiedeńskim w 1815 ziemie rawskie przynależą do terytorium utworzonego Królestwa Polskiego, połączonego unią personalną i konstytucją z Imperium Rosyjskim. Rozpoczął się okres wzmożonego rozwoju miasta, w tym momencie na mocy rządowego planu przemysłowienia powstaje m.in. fabryka sukna, ratusz, szpital, ustanowiono park miejski przy ulicy Warszawskiej, wprowadzono oświetlenie, wybrukowano i uregulowano biegi ulic, wyprostowano koryto rzeki Rawki. W tamtym okresie dziejowym istnieje w Rawie około 140 warsztatów włókienniczych, 1 browar, 2 młyny wodne, 2 wiatraki, olejarnia, cegielnia, 3 szkoły elementarne. Ogromne straty spowodował pożar z marca 1861 r., który wybuchł w dzielnicy żydowskiej miasta. Płomienie strawiły 120 budynków – domów, warsztatów i sklepów, 513 rodzin pozostało bez dachu nad głową. Pomimo akcji pomocowej, która przetoczyła się przez całe Królestwo Polskie, miasto długo jeszcze odczuwało skutki zdarzenia. W 1866 roku przystąpiono w Królestwie Polskim do reformy administracji państwa. Miało to na celu unifikację tego kraju z Cesarstwem Rosji. Z początkiem 1867 roku zreorganizowano podział na gubernie. Wyodrębniono powiat rawski w ramach nowo powołanej guberni piotrkowskiej.¹

---

¹ Notatnik rawski nr 4, Rawa Mazowiecka 1994, Anna Krajewska: Z dziejów miasta Rawy.

Fot. „Historia administracji w gminie Rawa Mazowiecka” Leszek Zugaj, 2013,
Nagłówek aktu powołania gmin wiejskich na przełomie 1866 i 1867 roku
(Dziennik Praw Królestwa Polskiego, 1866, s. 279)
oraz fragment ukazu carskiego o powołaniu gmin w ramach guberni piotrkowskiej
(Dz. Praw Królestwa Polskiego, 1867, s. 367- wersja polska)

W Królestwie Polskim pierwsze towarzystwa ochotniczych straży ogniowych organizowane były na podstawie indywidualnych statutów zatwierdzanych przez ministra spraw wewnętrznych. Od 1887 r. straże ochotnicze powoływano do życia, opierając się na przepisach wprowadzonego przez władze zaborcze statutu normalnego (wzorcowego), znowelizowanego w lutym 1882 r. W grudniu 1898 r. minister spraw wewnętrznych zatwierdził Ustawę normalną straży ogniowych w Królestwie Polskim, zgodnie z którą straże ochotnicze mogły być tworzone nie tylko w miastach, ale i w osadach. Na podstawie wymienionych przepisów straże ochotnicze były poddane ścisłemu nadzorowi policyjno-administracyjnemu i działaniom rusyfikacyjnym. Zakładając straże pożarne, myślano przede wszystkim o obronie przed pożarami, nękającymi polskie wsie i miasta, o które władze rosyjskie nie dbały. Niemniej ważnym zadaniem było skupienie w tych organizacjach ludzi o nastawieniu patriotycznym, gotowych w odpowiedniej chwili do podjęcia walki o niepodległość. Służył temu głęboko ukrywany przed władzami zaborczymi wojskowy charakter powstających straży. Żeby jednak utworzyć taką organizację, trzeba było pokonać wiele trudności legislacyjnych, później znaleźć fundusze na zakup strażnicy, sprzętu i umundurowania. Żadne przepisy tego nie ułatwiały, a gminy nie czuły się zobligowane do pomocy. Straże musiały opierać swoją egzystencję na ofiarności publicznej. Mimo tych trudności, garnęło się do nich wielu dzielnych ludzi. Jeden z historyków tamtego okresu pisał „Do straży zapisywali się ludzie z poczuciem obowiązków obywatelskich i tam, jako na bezpiecznym gruncie, w środowisku zaufanych ludzi i druhów po toporze, marzyło się i szeptano o odbudowaniu Polski”²

W maju 1881 roku w trakcie spotkania obywateli Rawy Mazowieckiej i okolic postanowiono podjąć działania mające na celu utworzenie straży ogniowej. W październiku tego samego roku wybrano komitet, który pod przewodnictwem Ksawerego Strzeleckiego, obywatela miasta Rawy i właściciela apteki oraz przy współpracy Ludwika Miziurskiego, burmistrza miasta Rawy, przystąpił do zorganizowania straży ogniowej, a w pierwszej kolejności do ułożenia i zalegalizowania statutu. Dzięki

² Historia Straży Pożarnej w okresie zaborów www.straz.gov.pl

pomocy naczelnika powiatu Aleksandra Sokołowskiego w dniu 11 lutego 1882 r. statut straży został zatwierdzony, jednak z następującymi zmianami urzędowymi:

„Dnia 11 lutego 1882 r. J. W. General Gubernator Warszawski, general adiutant Albedyński, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, racyli zatwierdzić ustawę zasadniczą nowopowstałej Straży Ochotniczej Ogniowej w Rawie ze zmianami § 7 i 17.

§ 7. Członków rady nadzorczej, naczelnika straży, jego pomocnika, a także naczelników oddziałów, zatwierdza Gubernator z liczby wybranych, po dwóch na każdą wymienioną godność (kandydatów).

§ 17. Wszelkie zebrania wyjątkowe, lub uroczystości, bez zezwolenia władzy gubernialnej, nie będą tolerowane. Staraniom o uzyskanie pozwolenia na urządzenie zebrań, winno towarzyszyć przedstawienie do decyzji Gubernatora, program zebrania lub zabawy i nie może być żadnych zbroczeń od programu zatwierdzonego. Zabrania się także wprowadzenia i używania przez stowarzyszonych jakichkolwiek szczególnych odznak, jak niemniej wszelkich zbiorowych czynności, oprócz tych, które służą do praktycznej nauki gaszenia pożarów”.

Jak widać z podanego wyżej tekstu, rząd nie dawał zbyt dużo swobody, chciał trzymać „czułą” rękę na życiu straży. Po otrzymaniu zatwierdzonego statutu został wybrany Komitet Organizacyjny Straży Ogniowej, w skład którego weszli:

Z urzędu: Sokołów Aleksander – naczelnik powiatu, Aleksander Narlich – naczelnik straży ziemskiej, Ludwik Miziurski – burmistrz miasta Rawy, Piotr Lewandowski – sekretarz.

Z wyboru: Józef Grotowski – rejent, Jan Krupski – doktor powiatowy, Ferdynant Dulewski – obywatel m. Rawy i właściciel cukierni, Izydor Klimontowicz – urzędnik, Gedalia Hammer – obywatel m. Rawy, Stefan Oświęcimski – urzędnik, Ksawery Strzelecki – obywatel m. Rawy i właściciel apteki, Juliusz Szrajjer – obywatel m. Rawy i właściciel browaru, Atoni Szrajjer – obywatel m. Rawy, Andrzej Wesołowski – obywatel m. Rawy, Antoni Wesołowski – inżynier powiatowy, Władysław Wiener – urzędnik.³

W dniu 19 czerwca 1882 nastąpiło uroczyste poświęcenie **Rawskiej Straży Ogniowej**. W tamtych czasach była to nie tylko organizacja, która miała gasić pożary, ale przede wszystkim organizacja patriotyczna i kulturalna. Pierwszym prezesem został rejent **Józef Grotowski**, a naczelnikiem Ferdynand Dulewski.

Fot. ze zbiorów OSP w Rawie Mazowieckiej

W roku 1883 korpus straży ukształtował się dostatecznie i już wiosną rozpoczęto prowadzenie regularnych ćwiczeń na placu zamkowym. Pierwszym przedsięwzięciem było zakupienie 10 dzwonów alarmowych, które zostały rozmieszczone na słupach na terenie całego miasta. W 1897 magistrat miasta Rawy kupuje dla straży nową sikawkę, która w tymże roku przechodzi chrzest ogniowy przy pożarze fabryki papieru na Tatarze. Po śmierci poprzednika stanowisko naczelnika obejmuje lekarz powiatowy dr Wacław Wągrowski, który chcąc przysporzyć funduszy organizuje pierwsze przedsta-

³ Jubileusz 75-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej dn. 1 września 1957 roku

wienia amatorskie. Część dochodów przeznaczana na stworzenie orkiestry kościelnej i zakup dla niej instrumentów muzycznych. Straż ustanawia stałe subsydlum na kupno i remont instrumentów muzycznych w sumie 30 rubli rocznie, w zamian orkiestra ma obowiązek grania na ćwiczeniach, zabawach i wszelkich uroczystościach strażackich. W roku 1889 rząd rosyjski nakazuje wprowadzenie nowego statutu strażackiego.

Zebranie postanawia:

1. Wyznacza na składkę roczną od strażaków czynnych na rzecz kasy strażackiej 50 kop. rocznie: od członków wspierających rb. 3. Członkowie honorowi wpłacają nie mniej niż 30 rb. jednorazowo.
2. Termin płacenia składek nie później niż na tydzień przed następnym rocznym ogólnym zebraniem.
3. Termin ogólnego corocznego zebrania wyznaczono na dzień 7 czerwca lub pierwszą następną niedzielę.

2 — 100-Lecie OSP

Fot. Statut z opracowania
„Jubileusz 100-lecia Ochotniczej Straży
Pożarnej w Rawie Mazowieckiej” dn. 18 lipca 1982 roku

4. Ilość członków zarządu straży (zamiast rady nadzorczej) oznaczyć na 4 i 2 kandydatów: do komisji rewizyjnej 3 członków; w skład zarządu wchodzi komendant straży, gospodarz i pomocnik komendanta.
  5. Zarząd wybiera między sobą prezesa.
  6. Podzielono cały korpus na 4 oddziały:
    - I. oddział toporników, który dzieli się na toporników dachowych i bosakarzy;
    - II. oddział ratunkowy, który dzieli się na ratunkowy i porządkowy;
    - III. oddział sikawkowy, mający 3 sekcje po jednej sikawce;
    - IV. oddział wodny, mający dwie sekcje, pompę i beczki.
- SZARZE W STRAŻY: komendant, pomocnik komendanta, 4 oddziałowych, brandmajster, sygnalista, felczer, chorąży.
7. Postanowiono, by członkowie wspierający z prawem głosu bywali na zebraniach ogólnych.
  8. Postanowiono aby ludzie, którzy oddali zasługi specjalne dla rozwoju straży, lub wpłacili jednorazowo nie mniej niż rb. 30 mianować członkami honorowymi.
  9. Postanowiono nadawać nagrody druhom, którzy odznaczają się gorliwością i dzielnością: żetony, dyplomy, nagrody pieniężne.
  10. Wybrano rysunek na godło straży i zwrócono się z prośbą do władz gubernialnych o pozwolenie umieszczenia godła tego na chorągwi strażackiej.
  11. Wyznaczono stałą zapomogę dla orkiestry kościelnej w sumie 30 rb.

Rawska Straż Ogniowa w związku z wybuchem I wojny światowej w 1914 roku przyjmuje obowiązki Straży Obywatelskiej. W trakcie działań wojennych front rosyjsko-niemiecki na wiele miesięcy ustalił się na linii rzeki Rawki, a miasto znalazło się w pasie bojowym. Cały sprzęt straży został zarekwirowany przez okupanta niemieckiego, a działalność straży zamarła zupełnie.

Dopiero w 1916 roku przystąpiono do ponownej organizacji straży i wyposażenia jej w niezbędny sprzęt. W czerwcu tego roku straż rawska liczyła 126 członków. W dniu 16 sierpnia 1916 roku zorganizowano „Dzień Straży”, przystąpiono także do **organizacji orkiestry strażackiej** i teatralnego kółka amatorskiego. W dniu 11 listopada 1918 roku strażacy rawscy brali czynny udział w rozbrajaniu okupantów niemieckich. Straże pożarne w odrodzonej Polsce rozwijały się i umacniały dzięki kulturowym zasadom. Takie wartości moralne jak poświęcenie i służba dla innych, poszanowanie pracy, oszczędność i gospodarność, honor, przywiązanie do ojczyzny i wiary ojców stały się symbolem miłości i braterstwa ludzi, wzbudzały powszechny szacunek w społeczeństwie.

W 8 i 9 września 1921 r. odbył się w Warszawie Wszechpolski Zjazd Straży Pożarnych. W zjeździe tym wzięła udział cała rawska drużyna ze sztandarem i orkiestrą. Specjalne podziękowanie Związku Floriańskiego otrzymał dh Mikołaj Rudniow rawski sanitariusz, za udzielenie szybkiej pomocy w wypadku, jaki miał miejsce podczas ćwiczeń konkursowych w Agrykoli.

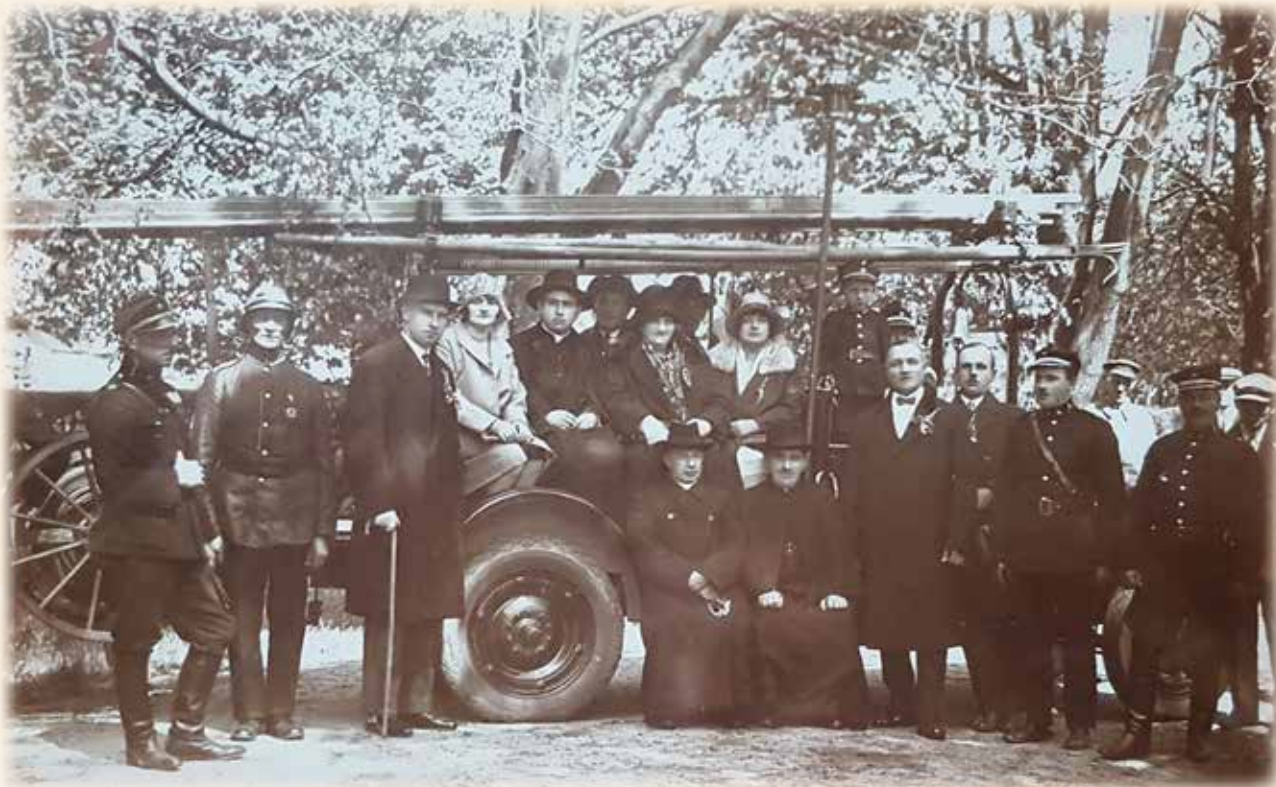
W roku 1925 zarząd straży rozpoczął starania o wybudowanie własnej remizy i w tej sprawie złożył Magistratowi m. Rawy odpowiedni memoriał. W rezultacie Magistrat postanowił wnieść na początek do budżetu miasta sumę 500 zł na fundusz budowy remizy oraz udzielił odpowiedniego placu budowy przy ul. Kościuszki.

W roku 1926 straż przystąpiła do Okręgowego Związku Straży Pożarnych oraz zakupiła pierwszą motopompę, a 11 listopada 1928 roku poświęcono kamień węgielny pod budowę strażnicy.

Fot. ze zbiorów Muzeum Ziemi Rawskiej
w Rawie Mazowieckiej, strażacka wieża ćwiczeń,
uroczystość poświęcenia baszty 29 sierpnia 1918 r.

Fot. ze zbiorów OSP w Rawie Mazowieckiej, poświęcenie pierwszego autopogotowia 20 maja 1929 r.,
na wozie siedzą rodzice chrzestni: p. Irena Żyżkowska, p. Stanisław Zieliński, p. Obielakowa
i weteran straży dh Józef Jarkiewicz

KRONIKA MIEJSCOWA.

Budżety.

W miesiącu marcu 1930 r. zostały zatwierdzone przez Wydział Powiatowy budżety gmin wiejskich i miejskich na 1930/31 rok w następującej wysokości:

NAZWA GMIN	1929/30 r.		1930/31 r.	
	zwyczały	nadzwycza.	zwyczały	nadzwycza.
Boguszyca	27303,	—	20936,	—
Budziszewice	26106,	1512,	23719,	—
Czerniewice	48282,	23500,	33831,	—
Góss	46494,	28492,	33224,	—
Gostawice	30264,	3636,	26281,	—
Janowicki	27728,	—	22965,	—
Lubonia	49837,	12048,	32802,	1284,
Lubochan	41228,	—	34422,	—
Majonów	42276,	20000,	30555,	—
Regnów	52747,	3713,	40098,	—
Rawczyca	39693,	10900,	30720,	—
Stara Wieś	26246,	1342,	23762,	—
Walowice	38851,	20328,	33141,	—
Zaleszcin	30459,	15000,	31248,	—
m. Rawa Maz.	369919,	106800,	259213,	32650,
- N. Miasto	109308,	60730,	62217,	24300,
- Biała/Rawska	46401,	5855,	50000,	7550,
Ogółem	1052968,	313343,	811174,	65784,

Czyli zmniejszono wydatki na rok 1930/31 w stosunku do roku budżetowego 1929/30 o 35,8%.

Wydział Powiatowy w Rawie Mazowieckiej otrzymał rekrrypt Pana Wojewody z dnia 19 kwietnia 1930 r., zatwierdzający budżet Rawsko Mazowieckiego Powiatowego Związku Komunalnego na ogólną sumę zł. 1280166, w której to sumie mieści się kwota 400.000 zł. dotacji od Skarbu Państwa na drogi i budowę mostu w Nowem Mieście.

Z omin miejskich

Magistrat m. Rawy Mazowieckiej przystąpił w drugiej połowie marca 1930 r. do budowy gmachu domu ludowego, w którym będą pomieszczone na parterze rekwizyta straży pożarnej, poczekalnia dla pasażerów na autobusy, lokale na sklepy, na I zaś piętrze sala dla przedstawień i klub. Plan budynku został przez władze państwowe zatwierdzony, a na koszty budowy Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych od ognia udzielił Magistratowi w Rawie Mazowieckiej pożyczki w sumie 25000 zł.

Od dnia 15 kwietnia 1930 r. objął urządowanie nowo wybrany burmistrz m. Nowe Miasto p. Cieciewicz. Do tego czasu urząd

burmistrza w Nowem Mieście kolejno sprawowali z górą rok, mianowani przez Wydział Powiatowy, p. Sliwiński i p. Kaczmarow.

Gmina Regnów.

W początkach kwietnia 1930 r. zainstalowano w lokalu urzędu gminnego w Regnowie 5-lampowy aparat radiowy; następnie połączono kablem remizę straży pożarnej, gdzie zainstalowano głośnik. Z radja korzysta ogół mieszkańców Regnowa.

W gminie Regnów oddano w drodze przetargu dokończenie budowy szkoły w Ossowicach. Budynek szkolny po wykończeniu od jesieni 1930 roku będzie oddany do użytku szkolnego.

W ostatnim czasie gmina Regnów otrzymała subwencję od władz szkolnych w sumie 10000 zł. na dokończenie budynku szkolnego.

Działalność Instytucyj społecznych.

W dniu 11 kwietnia 1930 roku odbyło się w Rawie Mazowieckiej zebranie organizacyjne Federacji Polskich Związków Obronców Ojczyzny—Oddział w Rawie Mazowieckiej. Po ukonstytuowaniu się władz zebrani jednomyślnie uchwalili wysłanie następującej depechy: „Pan Marszałek Polski Józef Piłsudski, Warszawa, Federacja Polskich Związków Obronców Ojczyzny w Rawie Mazowieckiej na zebraniu organizacyjnym dnia 11 kwietnia 1930 r. składa Ci, Panie Marszałku, głęboki hołd i oddaje się pod dalsze Twoje rozkazy”.

W dniu 15 kwietnia 1930 r. o godz. 14 w lokalu Związku Strzeleckiego w Rawie Mazowieckiej odbyło się walne zebranie członków Powiatowego Koła Inwalidów Wojennych R. P. w Rawie Mazowieckiej, przyrzecem do Zarządu zostali wybrani: p.p. Wojtaszewski, Zieliński, Bill, Lisicki, Kaczmarek i Węglowski. Do Komisji Rewizyjnej p.p. Dzikowski, Wojciechewicz, Matuszewski, Jankowski i Kuśmirek.

Powiatowy Komitet L. O. P. P. w Rawie Mazowieckiej urządził ogólnopowiatowy tydzień L. O. P. P. w czasie od 18 do 25 maja 1930 r. Przy współdziałaniu komitetów gminnych, miejskich i szkolnych L. O. P. P. ma być wykonany następujący program:

- 1) rozprzedaż nalepek okiennych,
- 2) kwesty uliczne,
- 3) zabawy taneczne, przedstawienia amatorskie i t.p.

Pożądanę jest poparcie powyższej akcji przez szerszy ogół mieszkańców powiatu.

Fot. ze zbiorów Muzeum Ziemi Rawskiej w Rawie Mazowieckiej, Magistrat m. Rawy Mazowieckiej w marcu 1930 r. przystąpił do budowy domu ludowego/społecznego, w którym zlokalizowano m.in. pomieszczenia na rekwizyta straży pożarnej.

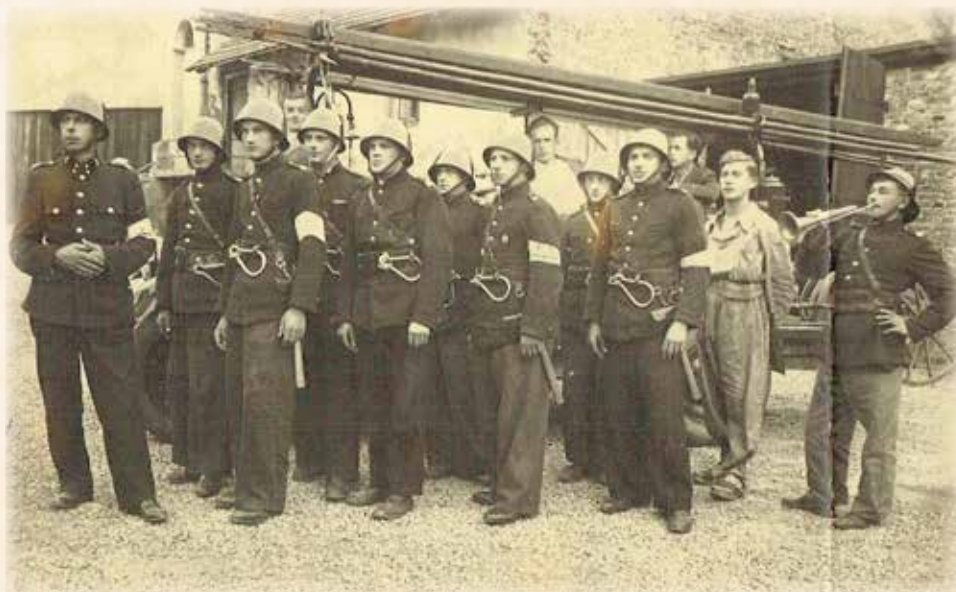
Rawa Mazowiecka, Gemeindehaus, Dom Społeczny

Fot. F. Pasikowski

Fot. ze zbiorów Muzeum Ziemi Rawskiej w Rawie Mazowieckiej, dom społeczny przed 1942 r.

W czasie II wojny światowej Rawska Straż Ogniowa nie przestała działać, mimo że sprzęt pożarniczy został zniszczony, szeregi członków rozbite, cały zarząd straży, jak wiele polskich organizacji, został rozproszony lub aresztowany przez gestapo i podany przesłuchaniom. Wielu działaczy ze względu na represje lub w obawie przed nimi wycofało się z organizacji. W szeregi wciągnięto dużą ilość młodzieży, broniąc ją w ten sposób przed wywiezieniem na roboty do Niemiec. Okupant hitlerowski widząc potrzebę obrony miasta przed pożarami powołał do życia Ochotniczą Straż Pożarną, którą skoszarował i wyposażył w niezbędny sprzęt.⁴

Fot. ze zbiorów Muzeum Ziemi Rawskiej w Rawie Mazowieckiej.
Rawska Straż Pożarna na podwórku plebanii w dużym kościele, 1942 r.

Pierwsze zebranie straży po odzyskaniu niepodległości zostało zwołane w dniu 18 marca 1945, na którym były obecne 84 osoby. W 1947 roku doprowadzono do pełnego uruchomienia załogi. W uznaniu zasług i gotowości niesienia pomocy rawska straż otrzymała samochody gaśnicze „Star 20” w roku 1954, a w 1961 samochód „Star 25”.

Fot. ze zbiorów prywatnych p. Daniela Stąporek, zarząd i zasłużeni działacze Rawskiej Straży Ogniowej 1947 r.

⁴ Opracowanie „Jubileusz 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej” dn. 18 lipca 1982 roku

Fot. ze zbiorów OSP w Rawie Mazowieckiej.
W uznaniu zasług straży społeczęstwo Rawy Mazowieckiej funduje sztandar. Sztandar od zarania dziejów był nierozdzielnie związany z istnieniem instytucji będącej w jego posiadaniu.
Dla strażaków to symbol jedności oraz przywiązania do ślubowania składanego w pierwszych dniach służby.

Fot. archiwum Komendy, Miejsce stacjonowania JRG PSP Rawa Mazowiecka, budynek OSP Rawa Mazowiecka, lata 80-te.

Dnia 15 maja 1958 r. Rawę nawiedził potężny huragan o niespotykanej sile. Miasto zostało kompletnie zniszczone. Jak poinformowała Polska Kronika Filmowa trąba powietrzna uderzyła również 16 maja. W sumie w Rawie i okolicznych miejscowościach w wyniku kataklizmu miały zginąć 3 osoby, a ponad 100 było rannych. Straty materialne oszacowano na 50 mln ówczesnych złotych. Zniszczenia powstały na trasie Nowe Miasto-Cielądz-Rawa Mazowiecka o szerokości ok. 1 km i długości ok. 20 km. W usuwaniu zniszczeń pomagało wojsko.

Fot. ze strony www.rawianie.pl,
na zdjęciu pokazane są budynki mieszczące się obecnie naprzeciwko budynku Policji.
W tle widać zniszczony dach obecnego Liceum
Ogólnokształcącego im. Marii Curie Skłodowskiej, autor zdjęcia: Tomasz Gołka

Fot. ze strony www.rawianie.pl,
zniszczony budynek sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej nr 1.

Ustawa z dnia 4 lutego 1950 roku o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji zlikwidowała istniejący od 1921 r. Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, powołuje natomiast Komendę Główną Straży Pożarnych oraz komendy wojewódzkie i powiatowe, w tym również w istniejącym powiecie rawskim **Komendę Powiatową Straży Pożarnych**. W momencie powstania komenda nie posiadała własnego obiektu, urzędowała w strażnicy OSP oraz biurach Urzędu Powiatowego w Rawie Mazowieckiej. Komenda ta przetrwała jednak tylko do roku 1975 r., kiedy to w ramach reorganizacji kraju zlikwidowano powiaty i utworzono 49 województw. Wraz z likwidacją powiatu rawskiego zlikwidowano Komendę Powiatową Straży Pożarnych w Rawie Mazowieckiej, a jej zadania i kompetencje przejęła kolejno najpierw **powołana Komenda Wojewódzka Straży Pożarnych w Skierniewicach**, a następnie utworzona w późniejszym czasie **Komenda Rejonowa Straży Pożarnych w Rawie Mazowieckiej**. Działalność operacyjna (bojowa) realizowana jest cały czas w oparciu o druhow OSP Rawa Mazowiecka.

DNI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

20.-27 maja 1984

Uroczyste rozpoczęcie obchodów Świąta
Strażaków.

Ściągnięcie meldunku.

REJONOWA I ZAWODOWA STRAŻ POŻARNA
W RAWIE MAZOWIECKIEJ...

Dnia 18 maja 1984 roku zarządzeniem Wojewody skierniewickiego zostaje powołana **Zawodowa Straż Pożarna w Rawie Mazowieckiej**.

Fot. archiwum Komendy, 1989 r. , na zdjęciu od lewej:
S. Rokicki, T. Majchrzak, W. Sobczak, M. Woźniak,
S. Walczak, Z. Gromek

18.05.1984 r.

Fot. archiwum Komendy, Odpis Zarządzenia Nr 16/84
Wojewody Skierniewickiego w sprawie powołania
Zawodowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej

W podziale bojowym na dzień 01.02.1984 r. służyli:

Zmiana I: plut. Krzysztof Kosiacki dowódca zmiany, ogn. Stanisław Olborski kierowca garażomistrz, str. Mieczysław Skrobisz dyspozytor, st.str. Marian Karwat kierowca, st.str. Ryszard Stępnik kierowca.

Zmiana II: plut. Jan Michałowski dowódca zmiany, plut. Kazimierz Tulin kierowca garażomistrz, str. Stanisław Rokicki dyspozytor, st.kpr. Sylwester Piekarski kierowca, str. Krzysztof Owczarek kierowca.

Zmiana III: kpr. Waldemar Kaczmarski dowódca zmiany, ogn. Jan Kacprzak kierowca garażomistrz, kpr. Feliks Gmaj dyspozytor, st.kpr. Stanisław Fadecki kierowca, kpr. Eugeniusz Dyśkowski kierowca.

Fot. archiwum Komendy, 1989 r. ,
na zdjęciu od lewej:
S. Rokicki, T. Majchrzak, W. Sobczak,
M. Woźniak, S. Walczak, Z. Gromek

Działalność Komendy Rejonowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej

Komenda Rejonowa w ramach zadań ustawowych cyklicznie podejmowała następujące zadania:

1. Zawody Sportowo – Pożarnicze drużyn OSP

Cieladź i Sadkowie - 6.05.1984r.

Bieco po równoważni.

Głuchów - 18.05.1985r.

"Wystartowali" - liczy się każda sekunda.

Fot. archiwum Komendy, zawody OSP.

2. Turniej wiedzy pożarniczej dla dzieci i młodzieży

**REJONOWY TURNIEJ
WIEDZY POŻARNICZEJ**

**POD HASŁEM: MŁODZIEŻ
ZAPOBIEGA POŻAROM**

20V

WYNIKI TURNIEJU WIEDZY POŻARNICZEJ

- I MIEJSCE - MIŁOŚZ SOLAREK
                  SŁAWOMIR SADOWSKI
- II MIEJSCE - BOŻENA PAWŁOWSKA
                  ANNA CHOJCECKA
- III MIEJSCE - WANDA MOCZARSKA
                  PAWEŁ WODEWODA
- IV MIEJSCE - PAWEŁ PONEWCZYŃSKI
                  AGNIESZKA WINIARSKA
- V MIEJSCE - BEATA CIACIO
                  DARIUSZ FILIPCZAK

Fot. archiwum Komendy, turniej wiedzy, kpt. poż. inż. Kazimierz Zdun wręcza nagrodę uczniowi
LO w Rawie Mazowieckiej Pawłowi Ponewczyńskiemu, 20.05.1985 r.

3. Ćwiczenia na obiektach

Fot. archiwum Komendy, ćwiczenia na zakładzie dziewiarskim Próchnik (obecnie CH Rawamode)

4. Obozy szkoleniowe

Sejwa dnia Stefana Kiełbasa.

Fot. archiwum Komendy, obóz zmilitaryzowanej kompanii pożarnej w Lesiewie

5. Obchody dni ochrony przeciwpożarowej

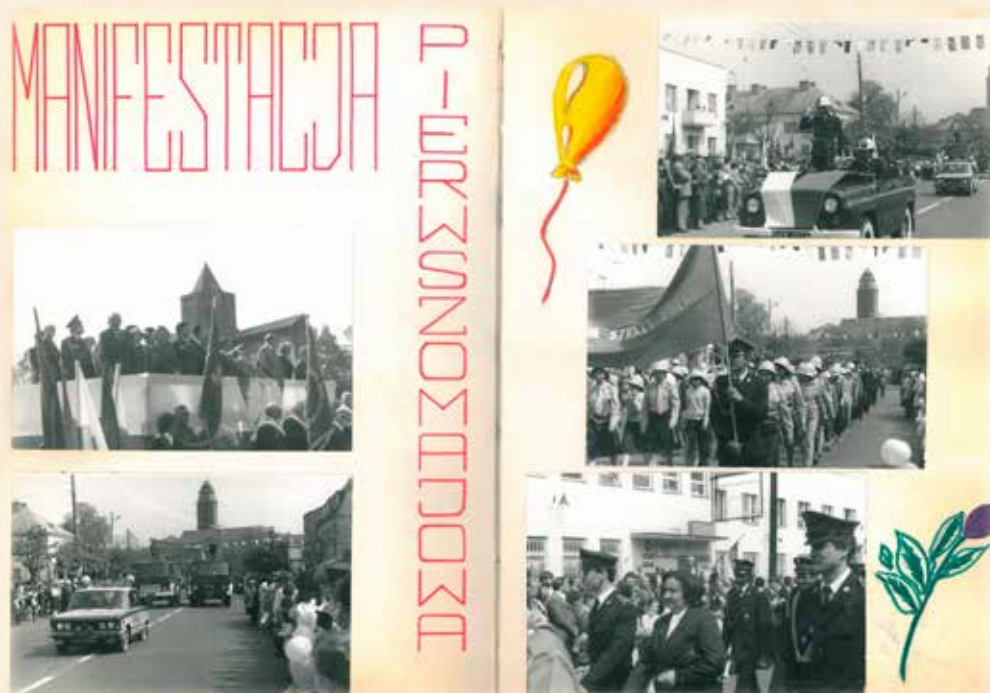

Fot. archiwum Komendy, Zastępca Komendanta Wojewódzkiego ppłk poż. Inż. Lech Moskwa wręcza medale „Za zasługi dla pożarnictwa”, 1984 r.

Akademia z okazji „Dni ochrony przeciwpożarowej”

6. Uroczystości i święta państwowe

Fot. archiwum Komendy, obchody święta pracy 01.05.1986 r.

7. Ćwiczenia operacyjne

Fot. archiwum Komendy,
ćwiczenia przy współudziale
Wojewódzkiego Inspektoratu OC

8. Przeglądy techniczne jednostek OSP z terenu powiatu

Fot. archiwum Komendy, przeglądy operacyjno – techniczne OSP Biała Rawska i OSP Cielądz, 1986 r.

9. Zawody sportowe pomiędzy Komendami Rejonowymi

**WSPÓLZAWODNICTWO
pomiędzy
KOMENDAMI REJONOWYMI**

ROZKAZ NR 285

KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO
STRAŻY POŻARNYCH W SKIERNIEWICACH
Z DNIA 31 STYCZNIA 1985

W SPRAWIE PODSUMOWANIA WSPÓLZAWODNICTWA
POMIĘDZY KOMENDAMI REJONOWYMI STRAŻY
POŻARNYCH ZA 1984 ROK

1. ZA ZDOBYCIE I MIEJSCA PRÓPORZEC PRZECHODNI DRAZ NAGRODA PIENIĘŻNA W WYSOKOŚCI 28 TYS. ŻŁ I DYPŁOM UZNANIA KRSP W RAWIE MAZOWIECKIEJ
2. ZA ZDOBYCIE I MIEJSCA DYPŁOM UZNANIA I NAGRODĘ PIENIĘŻNĄ W WYS. 15 TYS. ŻŁ KRSP W BRZEZINACH
3. ZA ZDOBYCIE II MIEJSCA DYPŁOM UZNANIA I NAGRODĘ PIENIĘŻNĄ W WYS. 10 TYS. ŻŁ KRSP W SOCHACZEWIE

PRÓPORZEC PRZECHODNI Z RAK
KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO
OTPRZYMUJE KPT. K. ZDUN

Fot. archiwum Komendy,
sukcesy sportowe rawskich strażaków docenione
zostały zarówno przez Komendanta Wojewódzkiego
Straży Pożarnych jak i KG SP,
24.07.1985 r.

Rawa Maz. 24.07.85.

W związku z wizytacją Komendy Rejonowej Straży Pożarnej
Stawiam całej załozce gratulacje z okazji zdobycia
I miejsca we współzawodnictwie za rok 1984
i życząc dalszych sukcesów w służbie, pragnę spotężnić
i życiem osobistym.

Gen. Szwed Karol KGSP
ppłk J. Kąkolinski.

Ponadto Komenda udzielała się m.in. w następujących sferach:

1. Koło strzeleckie LOK

Fot. archiwum Komendy, 12.03.1984 r. przy KR SP Rawa Maz. powstał LOK, organizowano treningi oraz zawody strzeleckie pomiędzy komendami straży pożarnych województwa, biurem i podziałem bojowym

2. Czyny społeczne

Fot. archiwum Komendy, pracownicy KRSP wykonali szeroko zakrojony remont budynków strażnicy OSP, biblioteki i miejskiego kina

Ogn. Kacprzak Jan wraz z plut. Michałowickim Janem w trakcie malowania tynku frontowej.

3. Choinki dla strażackich rodzin

Fot. archiwum Komendy, choinka 27.01.1985 r., druh Babicki z OSP Chodnów w roli Świętego Mikołaja

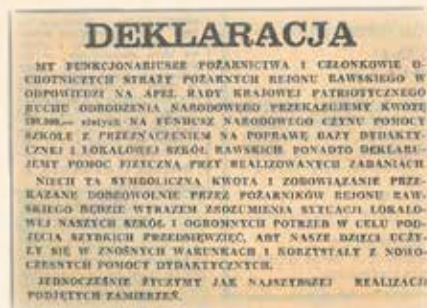

Fot. archiwum Komendy, choinka 1986 r., na zdjęciu m.in. Z-ca Komendanta Wojewódzkiego mjr poz. Wacław Turowiecki, Tadeusz Damaz

4. Pomoc dla szkół

Fot. archiwum Komendy, wsparcie finansowe dla rawskich szkół

PIONIERSKA AKCJA...

Spektakularne zdarzenie było udziałem rawskich strażaków, a sama akcja rozeszła się szerokim echem po całym kraju. W dniu 20 lipca 1989 r. ok. godz. 11.30 w miejscowości Kolonia Lesiewska 3-letni chłopiec wpadł do odwiertu geologicznego o średnicy 30 cm. Zanim ratownicy dotarli na miejsce zdarzenia dziecko osunęło się na głębokość 7 m. Wydobycie

chłopca trwało blisko 10 godzin, podczas których strażacy cały czas podawali do otworu powietrze z butli, przy użyciu węża W 75. Jednocześnie wykonywany był równoległy pionowy wykop za pomocą koparek spiętych ze sobą, aby zapobiec ewentualnym osunięciom ziemi. Ostatni, najbardziej niebezpieczny odcinek został przekopany ręcznie przez strażaków. Za wyjątkową odwagę, ofiarność i właściwą organizację akcji ratowniczej strażacy biorący udział w zdarzeniu zostali wyróżnieni przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych, a w czasopiśmie Strażak z grudnia 1989 r. ukazała się szczegółowa analiza akcji.

KOMENDA GŁÓWNA STRAZY POŻARNYCH

Wzrost: 195, 0 11
Ciężar: 60

ROZKAZ Nr 101/89
Komendanta Głównego Straży Pożarnych
z dnia 21 września 1989r.

*Wzrost: 195, 0 11
Ciężar: 60*

W dniu 20 lipca 1989r. o godz. 12³⁰ w miejscowości Kolonia Lesiewska, rejon Rawa Mazowiecka, woj. skierniewickie, jednostki straży pożarnych rozpoczęły akcję ratowniczą, mającą na celu wydobycie dziecka z otworu wierceniowego, z głębokości ok. 6,5 m. Dzięki zdecydowanym i pełnym poświęcenia działaniom пожарников, wspieranych przez kierowników koparek samojazdowych oraz funkcjonariuszy HD, akcja zakończyła się pełnym sukcesem. O godz. 21⁰⁰ dziecko, po wykonaniu wykops równoległego do odwiertu, zostało wydobyte na powierzchnię.

Za wieloletnią organizację akcji ratowniczej, prawdziwą odwagę, zaangażowanie i ofiarność udziału podawali:

-mjr p.o. Włodzisławowi Sawicki	- kierującym akcją ratowniczą
-mjr p.o. Jerolim Piatoski	- Komendantowi Rejonowej Straży Pożarnych w Rawie Mazowieckiej
-st.chor.poz. Tadeuszowi Basi	- Z-cy Komendanta Rejonowej Straży Pożarnych w Rawie Mazowieckiej
-st.chor.poz. Włodzisławowi Dymowskiemu	- st. Instruktorowi d/s przewoźni w KRSP Rawa Mazowiecka
-chor.poz. Krzysztofowi Sikora	- dowódcy plutonu ZSP Rawa Mazowiecka
-chor.poz. Krzysztofowi Cholewickiemu	- Instruktorowi d/s haustrowiskowych w KRSP Rawa Mazowiecka
-st.kpr.poz. Dariuszowi Hlaga	- dowódcy sekcji ZSP Rawa Mazowiecka
-st.kpr.poz. Andrzejowi Dymowskiemu	- kierowcy ZSP Rawa Mazowiecka
-st.kpr.poz. Stanisławowi Hokinickiemu	- dowódcy sekcji ZSP Rawa Mazowiecka

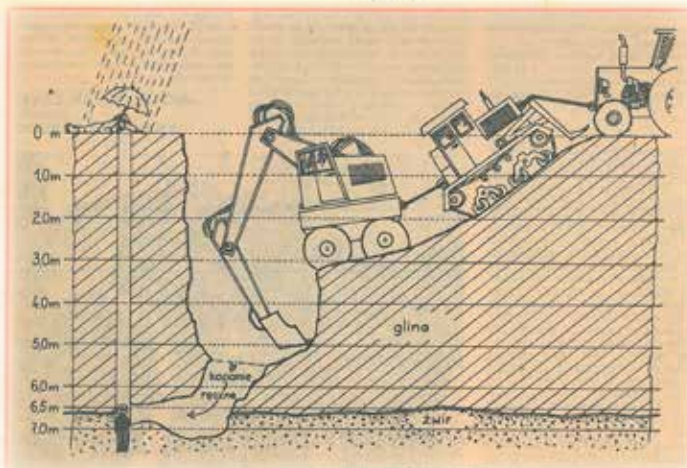
-st.str. Władysławowi Kowalskiemu	- pomocnikowi przewodnika rotacji ZSP Rawa Mazowiecka
-dh. Tadeuszowi Gniadzi	- z OSP Rosławowice
-dh. Tadeuszowi Beta	- z OSP Rosławowice
-dh. Władysławowi Sawickim	- z OSP Rosławowice
-dh. Tadeuszowi Stefankiemu	- z OSP Rosławowice
-dh. Sławomirowi Piępek	- z OSP Rosławowice
-dh. Władysławowi Śniakowskim	- z OSP Rosławowice
-Ch. Włodzisławowi Bort	- operatorowi koparki w HSP Biela Rawska

Wobec polecan odczytać we wszystkich jednostkach straży pożarnych na terenie województwa skierniewickiego oraz przekazać do wiadomości komendantów wojewódzkim straży pożarnych.

Gen. por. Andrzej STEFANKOWSKI

Z DOKUMENTACJI RSK

- 11.30 — orientacyjny czas zaginięcia dziecka na polu;
- 12.14 — przyjęcie meldunku o dziecku uwieczonym w otworze odwiertu geologicznego przez RSK w Rawie Mazowieckiej, przekazanie informacji do WSK w Skierniewicach;
- 12.15 — zadysponowanie pierwszej jednostki na miejsce zdarzenia;
- 12.25 — zadysponowanie jednostki OSP Rosławowice;
- 12.30 — przybycie jednostki ZSP na miejsce zdarzenia;
- 12.33 — zadysponowanie koparki prywatnej — własność Ob. Kazimierza Stefańskiego z Rawy Maz.;
- 12.34 — zadysponowanie koparek z Gminnej Spółdzielni w Regnowie, z Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Białej Rawskiej oraz z Urzędu Miasta i Gminy Biela Rawska;
- 12.35 — przekazanie meldunku o akcji do RUSW w Rawie Maz.;
- 12.45 — przybycie jednostki OSP na miejsce zdarzenia;
- 12.48 — powiadomienie o akcji naczelnika gminy Biela Rawska;
- 12.55 — przygotowanie ładowniska dla śmigłowca z oddziałem ratownictwa wysokościowego z Warszawy na pokładzie;
- 13.00 — zadysponowanie na miejsce akcji samochodu z butlami sprężonego powietrza;
- 16.00 — skierowanie na miejsce akcji przyczepy oświetleniowej;
- 21.00 — wydobycie dziecka z odwiertu;
- 21.21 — odlot śmigłowca transportującego dziecko do szpitala w Warszawie;
- 23.15 — zakończenie akcji.

W 1989 roku nastąpiła w Polsce zmiana ustroju państwa. Przemiany ustrojowe objęły również ochronę przeciwpożarową. W ten sposób rozpoczął się proces tworzenia formacji jaką jest obecnie Państwa Straż Pożarna. W sierpniu 1991 roku sejm uchwalił przepisy w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Były to dwie odrębne ustawy o ochronie przeciwpożarowej i o Państwowej Straży Pożarnej. Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 roku powołano Państwową Straż Pożarną jako zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formację, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Na mocy tych aktów i złożonych deklaracji funkcjonariusze pożarnictwa stali się strażakami Państwowej Straży Pożarnej, a Zawodowe Straże Pożarne zastąpiono Jednostkami Ratowniczo-Gaśniczymi.

Wraz z powstaniem PSP została rozwiązana Komenda Rejonowa w Rawie Mazowieckiej, a rejon chroniony przejęła **Komenda Rejonowa Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach**.

W związku z tym w Rawie Mazowieckiej powstaje Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza, która administracyjnie podlega pod Komendę Rejonową Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach.

Fot. archiwum Komendy,
wręczenie aktu powołania JRG PSP Rawa Mazowiecka,
15.08.1992 r.

Na dzień 1 lipca 1992 r. stan osobowy JRG wynosił 33 osoby pracujące w systemie zmianowym oraz 3 osoby pracujące w systemie 8-godzinnym.

Fot. archiwum Komendy,
zebranie na świetlicy 1992 r.

Fot. archiwum Komendy,
przekazanie ubrań bojowych wg. nowego wzoru 1998 r.

W dniu 11.03.1994 r. JRG wizytował Komendant Główny PSP nadbryg. Feliks Dela. W spotkaniu uczestniczyli również pani poseł Krystyna Ozga, poseł Janusz Wojciechowski, Komendant Wojewódzki PSP bryg. Tadeusz Wachowski, Burmistrz Miasta Rawa Mazowiecka Piotr Wojewoda, Przewodniczący Rady Miasta Wojciech Kuba.

Kolejne zmiany ustrojowe, które dokonały się w Polsce po **1 stycznia 1999** roku spowodowały, iż dziedzictwo i tradycje poprzednich struktur przejęła nowopowołana **Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej**.

Wykaz Komendantów Powiatowych Straży Pożarnych⁵
(w poszczególnych latach nazewnictwo stanowiska Komendanta ulegało zmianom)

- 1945 – 1952 Jan Malinowski
- 1952 – 1954 Kazimierz Baran
- 1954 – 1962 Kazimierz Blando
- 1962 – 1963 Roman Kaczmarek
- 1963 – 1964 Henryk Witek
- 1964 – 1975 Eugeniusz Krawczyk
- 1975 – 1977 Józef Smokowski
- 1978 – 1978 Wiesław Bors
- 1979 – 1982 Janusz Kawczyński
- 1982 – 1986 Kazimierz Zdun
- 1986 – 1987 Tadeusz Damaz
- 1987 – 1992 Jerzy Ptaszek

Wykaz Dowódców Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Maz. po likwidacji Komendy Powiatowej Straży Pożarnych w Rawie Maz.

- 1992 – 1998 Tadeusz Damaz
- 1998 – 1999 Sławomir Warston

Fot. archiwum Komendy, dni ochrony przeciwpożarowej, wręczenie odznaczeń i awansów

⁵ Opracowanie „Jubileusz 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej” dn. 18 lipca 1982 roku

1882 r.
powstaje
**Ochotnicza Straż
Pożarna
w Rawie
Mazowieckiej**

1975 r.
reorganizacja kraju -
likwidacja powiatów,
utworzenie 49
województw; zmiana
ustawy o ochronie
przeciwpożarowej;
**Rejonowa Straż
Pożarna w Rawie
Mazowieckiej**

1991 r.
ustawa o Państwowej
Straży Pożarnej, powstaje
**Jednostka Ratowniczo-
Gaśnicza w Rawie
Mazowieckiej** podległa
pod Komendę Rejonową
Państwowej Straży
Pożarnej
w Skierniewicach

1950 r.
uchwalono ustawę
o ochronie
przeciwpożarowej na
mocy, której powstała
- **Komenda Powiatowa
Straży Pożarnej w Rawie
Mazowieckiej**

1984 r.
powołanie
**Zawodowej Straży
Pożarnej w Rawie
Mazowieckiej**

1999 r.
reforma organizacji kraju
powstaje - **Komenda
Powiatowa Państwowej
Straży Pożarnej w Rawie
Mazowieckiej**

KOMENDA POWIATOWA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W RAWIE MAZOWIECKIEJ...

Następna reforma organizacyjna kraju w 1999 roku skutkuje powrotem na mapę Polski powiatu rawskiego, a wraz z nim z dniem 1 stycznia 1999 roku **Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej**, działającej w ramach nowego województwa łódzkiego. Teren działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej obejmuje: miasto Rawa Mazowiecka, miasto i gmina Biała Rawska oraz gminy Cielądz, Rawa Mazowiecka, Regnów, Sadkowice. Od 1999 roku po reorganizacji administracyjnej kraju Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej zostaje st. bryg. inż. Grzegorz Truskiewicz.

Zabezpieczenie operacyjne obszaru stanowi Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza Straży Pożarnej oraz 40 jednostek OSP, w tym 4 należące do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego. Powiat rawski obejmuje swoim zasięgiem 646 km² i jest zamieszkały przez około 52 tysiące osób.

Poza działaniami ściśle związanymi z funkcjonowaniem właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego terenu chronionego powiatu, od dnia powołania Komendy jednym jej najważniejszych zadań była budowa strażnicy. Z chwilą utworzenia KP PSP w Rawie Mazowieckiej pomieszczenia biurowe mieściły się w budynku Starostwa Powiatowego, a JRG stacjonowała w budynku OSP w Rawie Mazowieckiej. Dotychczas użytkowane pomieszczenia OSP Rawa Mazowiecka nie spełniały żadnych wymogów zabezpieczenia operacyjnego rejonu. Dzięki zaangażowaniu strażaków oraz władz województwa i powiatu dochodzi do wybudowania nowoczesnej strażnicy, do której załoga przeprowadza się w listopadzie 2000r.

W roku rozpoczęcia działalności tj. w 1999 określone ustawowo zadania realizowały 44 osoby, co stanowiło 100 % wykorzystania przyznaných etatów. Obecnie Komenda Powiatowa PSP w Rawie Mazowieckiej posiada 49 etatów, w tym 47 funkcjonariuszy i dwóch pracowników cywilnych, w tym jeden należący do korpusu służby cywilnej.

Fot. tablo Komendy na maj 1999 r.

Tabela struktury zatrudnienia

Zatrudnienie	1992	1999	2019
Funkcjonariusze komendy	-	12	12
Pracownicy cywilni komendy	-	-	2
Funkcjonariusze JRG	36	32	35
Razem etatów	36	44	49

Fot. archiwum Komendy, powołanie Komendanta Powiatowego PSP w Rawie Mazowieckiej styczeń 1999 r.

W dniu powołania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej służbę na poszczególnych stanowiskach podjęli:

Komendant Powiatowy bryg. Grzegorz Truskiewicz,

Z-ca Komendanta Powiatowego kpt. Sławomir Warston.

Wydział Finansowy: st. ogn. Maria Nitkowska Główna Księgowa,

Wydział Organizacyjno-Kadrowy I Kwatermistrzowsko-Techniczny: kpt. Marcin Szymański Oficer, asp. sztab. Krzysztof Cholewiński Starszy inspektor, st. sekc. Wojciech Pąsko Technik, ogn. Elżbieta Przerwa Starszy technik.

Wydział Operacyjny, Kontrolno-Rozpoznawczy, Szkolenia i BHP: bryg. Janusz Bartosiewicz Kierownik samodzielnej sekcji, kpt. Andrzej Porczyk Starszy oficer, mł. asp. Wiesław Gołębiowski Dyżurny operacyjny, mł. asp. Ryszard Pazura Dyżurny operacyjny, mł. kpt. Sławomir Dobrowolski Dyżurny operacyjny.

Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza: kpt. Krzysztof Czernek Dowódca JRG, asp. sztab. Krzysztof Sikora Z-ca Dowódcy JRG

Zmiana I: asp. sztab. Włodzimierz Sobczak Dowódca zmiany, asp. Krzysztof Rzeźnicki Dowódca zastępu, asp. Dariusz Ułasiewicz Dowódca zastępu, ogn. Andrzej Kaźmierski Specjalista ratownik, ogn. Grzegorz Szewczyk Ratownik, st. ogn. Jan Piekarski Starszy ratownik – kierowca, st. ogn. Andrzej Dymowski Starszy ratownik – kierowca, mł. ogn. Kazimierz Domański Starszy ratownik – kierowca, mł. ogn. Marek Kaczmarski Starszy ratownik – kierowca.

Zmiana II: asp. sztab. Sławomir Malicki Dowódca zmiany, asp. Krzysztof Majewski Dowódca zastępu, mł. asp. Mirosław Woźniak Specjalista ratownik, st. ogn. Dariusz Czech Starszy ratownik, ogn. Sławomir Walczak Starszy ratownik, sekc. Henryk Wróblewski Ratownik, mł. ogn. Dariusz Chustecki Ratownik – kierowca, mł. ogn. Bogusław Walenzik Ratownik – kierowca, mł. ogn. Zbigniew Gromek Ratownik – kierowca, sekc. Robert Owczarek Młodszy ratownik – kierowca.

Zmiana III: asp. Paweł Kowalczyk - Dowódca zmiany, st. asp. Mariusz Chojecki Dowódca zastępu, mł. kpt. Krzysztof Kowalski Dowódca zastępu, ogn. Henryk Miazga Specjalista ratownik, st. sekc. Grzegorz Przerwa Starszy ratownik, ogn. Andrzej Witkowski Starszy ratownik, sekc. Tadeusz Majchrzak Ratownik, st. sekc. Janusz Nowakowski Ratownik – kierowca, sekc. Zbigniew Sekrecki Ratownik – kierowca, sekc. Grzegorz Walczak Młodszy ratownik – kierowca.

BUDYNEK STRAŻNICY...

Od momentu powstania PSP, JRG Rawa Mazowiecka stacjonowało w budynku OSP. Pomieszczenia OSP nie spełniały żadnych wymogów bezpiecznej i higienicznej pracy. Dzięki zaangażowaniu strażaków oraz władz województwa i powiatu budowa nowej strażnicy rozpoczęła się w lipcu 1998r.

Fot. Wmurowanie kamienia węgielnego bod budynek KP PSP Rawa Mazowiecka, 03.09.1998 r.

Dnia 2 września 2001 roku następuje uroczyste oddanie strażnicy oraz przekazanie sztandaru. Uroczystość uświetnili swoją obecnością: Zastępcy Komendanta Głównego PSP nadbryg. Marek Jasiński oraz st. bryg. Andrzej Świderek. Wśród zaproszonych gości byli również ks. bp Józef Zawitkowski, Przewodniczący Sejmiku Województwa Łódzkiego – Andrzej Charzewski, Marszałek Województwa Łódzkiego - Mieczysław Teodorczyk, Komendant Wojewódzki PSP w Łodzi st. bryg. Andrzej Brandt, członek prezydium ZG ZOSP RP Krystyna Ozga oraz przedstawiciele wojewody i prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Ponadto przybyły liczne delegacje z Komend Powiatowych PSP oraz OSP z terenu powiatu.

Na ręce komendanta powiatowego z okazji uroczystości wpłynęły listy gratulacyjne, między innymi od Premiera RP Jerzego Buzka, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Prezesa Zarządu Głównego ZOSP RP Waldemara Pawlaka.

O godzinie 14.30 nastąpił przemarsz uczestników uroczystości z Placu Wolności do nowej siedziby Komendy Powiatowej PSP, gdzie ksiądz biskup odprawił mszę świętą w intencji strażaków oraz poświęcił sztandar i budynek strażnicy.

Przebieg uroczystości odbywał się w duchu motta:

„**BOGU NA CHWAŁĘ, OJCZYŹNIE W POTRZEBIE,
BLIŹNIEMU Z POMOCĄ**”

Fot. Poświęcenie sztandaru przez ks. Bp. Józefa Zawitkowskiego, oddanie strażnicy KP PSP Rawa Mazowiecka, 02.09.2001 r.

Fot. Budynek strażnicy oraz samochody pożarnicze będące na wyposażeniu KP PSP Rawa Mazowiecka w 2001 r.

Przez wiele lat komenda funkcjonowała w niezmiennym stanie. Pod koniec 2016 roku została wykonana wymiana zniszczonej posadzki w garażu JRG. Posadzkę wykonano z użyciem żywic poliuretanowych. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 98.245,00 zł.

Rok 2018 przyniósł kolejne, szeroko zakrojone remonty sanitariatów, holu JRG, modernizację serwerowni, pomieszczenia Stanowiska Kierowania. Wiele z tych prac zostało wykonanych przez funkcjonariuszy Komendy.

W roku 2019 strażnica przeszła kolejne unowocześnienia. W ramach termomodernizacji projekt OZE „Państwowa Straż Pożarna przyjazna energetycznie środowisku” na potrzeby komendy wykonana została instalacja pomp ciepła, instalacja fotowoltaiczna oraz solarna.

POJAZDY POŻARNICZE...

Z chwilą powstania PSP jednostka w Rawie Mazowieckiej dysponowała siedmioma pojazdami, w tym dwoma gaśniczymi i podnośnikiem SH18. Przez kolejne lata sukcesywnie wymieniano i uzupełniano tabor samochodowy o nowy sprzęt. W roku utworzenia Komendy zakupiono nowy samochód Lublin Mikrobus. W roku 2001 w miejsce wysłużonego GBA 2,5/16 Star z 1985 r. pozyskano samochód gaśniczy Star Man,. W roku 2003 i 2004 komenda wzbogaciła się o dwa samochody operacyjne SLOp Skoda Octavia. W ramach przygotowania ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa do wymogów wynikających z przystąpienia w 2004 roku do Unii Europejskiej Komenda w Rawie Mazowieckiej doposażona została w 2003 roku przez KG PSP w nowy samochód gaśniczy na podwoziu terenowym GBA 2/16 Star – Man, a uroczystego przekazania dokonał Komendant Główny PSP gen. bryg. Teofil Jankowski. W 2005 pozyskano samochód specjalny ratownictwa technicznego GLBArT 1/2,5 Renault,

Fot. Przekazanie samochodu gaśniczego GCBA 5/32 Scania 02.09.2009 r.

podnośnik hydrauliczny SH25 Volvo oraz łódź płaskodenną 6-osobową z silnikiem 15 KM na przyczepie. W 2009 roku dzięki pomocy władz Starostwa rawskiego, miasta Rawy Mazowieckiej, Komendy Głównej PSP oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi zakupiono nowy ciężki samochód ratowniczo – gaśniczy GCBA 5/32 Scania.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć w 2016 r. był zakup lekkiego samochodu ratownictwa wodnego z wyposażeniem, który zastąpił wysłużony samochód marki Lublin z 1999 r. Samochód udało się zakupić dzięki dotacji z WFOŚiGW w Łodzi oraz wsparciu władz samorządowych.

Fot. Przekazanie samochodu specjalnego SL Bus 30.01.2017 r.

Fot. Przekazanie samochodu ISUZU 17.12.2018 r.

W dniu 14 czerwca 2018 r. Komenda Wojewódzka PSP w Łodzi przekazała na podstawie umowy użyczenia samochód specjalny SLRR marki ISUZU z wyposażeniem na potrzeby tutejszej Komendy. Oficjalna uroczystość przekazania i poświęcenia pojazdu odbyła się 17.12.2018 r. w siedzibie Komendy Powiatowej PSP w Rawie Mazowieckiej.

Z dniem 27.09.2019 r. z KW PSP w Łodzi został przekazany w użyczenie średni, uterenowiony samochód gaśniczy MAN z modułem technicznym GBARt 3/16.

Ponadto w 2019 r. komenda poczyniła starania na pozyskanie środków finansowych od władz samorządowych i prywatnych inwestorów na zakup lekkiego samochodu operacyjnego SLOp z napędem 4x4 w miejsce wysłużonej Skody Octavi z 2003 r.

Porównanie stanu ilościowego pojazdów służbowych i operacyjnych z roku 1992 i 2019 roku

1992 - JRG Rawa Mazowiecka				2019 - KP PSP Rawa Mazowiecka			
Marka	Rodzaj	Rocznik	Opis	Marka	Rodzaj	Rocznik	Opis
Star 244	GBA 2,5/16	1976	gaśniczy	Ford transit	SLKw	1997	kwatermistrzowski
Star A-29	SH18	1982	podnośnik	Star Man	GBA 2/16	2003	gaśniczy
Żuk A1507	SDł	1985	dowodzenia i łączności	Skoda Octavia	SOp	2003	operacyjny
Jelcz 004	GCBA 6/32	1986	gaśniczy	Skoda Octavia	SOp	2004	operacyjny
Star 200		1988	gospodarczy	Renault	GLBART	2005	techniczny
Żuk A06B		1988	oświetleniowy	Volvo	SH 25	2005	podnośnik
Fiat 1500	SOp	1990	operacyjny	Scania	GCBA 5/32	2009	gaśniczy
				Fiat Ducato	SLKw	2017	kwatermistrzowski
				ISUZU	SLRr	2018	rozpoznawczo- ratowniczy
				Man	GBART 3/16	2019	gaśniczy

DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA...

KP PSP w Rawie Mazowieckiej jest jedną z najmniejszych komend na terenie województwa łódzkiego, chroniącą powiat rawski o powierzchni 646 km² zamieszkiwany przez 48997 osób. Zabezpieczenie operacyjne obszaru stanowi Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej oraz 39 jednostek OSP. Siedem jednostek OSP wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Są to jednostki zlokalizowane w Białej Rawskiej, Cielądzu, Kurzeszynie, Wilkowicach, Sadkowicach, Chodnowie i Rawie Mazowieckiej.

Powiat rawski jest typowym powiatem rolniczym, zakłady produkcyjne znajdują się głównie w Rawie Mazowieckiej. Lasy obejmują powierzchnię 8156 ha co stanowi 13,24 % ogólnej powierzchni powiatu. Lasy te należą do Nadleśnictwa Skierniewice, zakwalifikowane są do I kategorii zagrożenia pożarowego. Ponadto Leśnictwa sprawują nadzór nad 2654 ha lasów niepaństwowych. Zabudowa miejscowości położonych w powiecie stanowi średnie zagrożenie pożarowe. Wśród zakładów produkcyjnych i usługowych największe zagrożenie pożarowe i inne miejscowe zagrożenie mogą stworzyć: Arcelor Mittal, FAM Cynkownia Ogniowa, Quick Mix, LOGIS, ProLOGIS, Food Service, CPN, Centrum Handlowe Rawa Mode, biogazownia w Konopnicy, gazociągi, itp. W LOGIS zlokalizowany jest budynek wysoki.

Zaopatrzenie wodne na terenie powiatu jest dostateczne. Największe braki w tym zakresie występują na terenie gminy Biała Rawska i Sadkowice. Istniejące sieci hydrantowe nie obejmują swoim zasięgiem wszystkich sołectw. Istnieją dobre warunki dojazdu pożarowego do większych miejscowości powiatu, znacznie gorsza jest sytuacja w przypadku odosobnionych siedlisk, do których prowadzą jedynie drogi nieutwardzone. Na terenie powiatu występuje sieć dróg publicznych zaliczonych do II, III, IV i V kolejności zimowego utrzymania. Najważniejszy szlak drogowy przebiegający przez

powiat to droga ekspresowa S8 Warszawa-Wrocław, którą prowadzony jest nasilony transport osobowy i towarowy. Przez teren powiatu przebiega też Centralna Magistrala Kolejowa. Do ważnych budowli hydrotechnicznych należy zaliczyć zlokalizowany w Rawie Mazowieckiej zalew „Tatar”. Na terenie powiatu zgazyfikowane jest miasto Rawa Mazowiecka.

Łączna liczba interwencji w okresie od 01.07.1992 r. do 30.11.2019 r. wynosi blisko 12750. W ostatnich latach ilość podejmowanych działań ratowniczo-gaśniczych wzrosła czterokrotnie w stosunku do pierwszych lat istnienia Państwowej Straży Pożarnej. Najmniejszą ilość interwencji odnotowano w roku 1993 tj. 138 wyjazdy, największą ilość interwencji, bo aż 706, przyniósł rok 2015. Strażacy KP PSP Rawa Mazowiecka kierowani byli również do działań w ramach odwodów operacyjnych, wspierając siły i środki KSRG na terenie całego kraju. W sierpniu 1992 roku rawscy strażacy brali udział w gaszeniu pożaru lasów w Kuźni Raciborskiej oraz Puszczy Bolimowskiej, w roku 1997 nieśli pomoc potrzebującym podczas powodzi tysiąclecia, w 2008 usuwali skutki przejścia trąby powietrznej w powiecie piotrkowskim, w 2010 prowadzili działania powodziowe w miejscowościach Szczurowa, Włocławek, w 2014 roku umacniali wały przeciwpowodziowe w okolicach Sandomierza i Wyszogrodu.

Fot. archiwum komendy, udział strażaków KP PSP Rawa Mazowiecka w działaniach COO 2014 r.

ĆWICZENIA NA OBIEKTACH...

Corocznie w ramach doskonalenia zawodowego prowadzone są ćwiczenia z grywające służb ratowniczych oraz ćwiczenia na obiektach mające na celu zapoznanie funkcjonariuszy z zakładami istniejącymi na terenie powiatu, sprawdzenie możliwości taktycznych, doskonalenie współdziałania i wzajemnej integracji sił i środków służb ratowniczych, w tym sił i środków PSP, OSP, Policji, ZRM, Zarządzania Kryzysowego.

Fot. archiwum Komendy, ćwiczenia na PEPCO, 18.04.2018 r.

Fot. archiwum Komendy, ćwiczenia zgrzywające TATAR 2016, 20.06.2016 r.

Fot. archiwum Komendy, ćwiczenia zgrzywające Płonący Blok, 18.06.2009 r.

SZKOLENIA DRUHÓW OSP...

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej prowadzi cykliczne szkolenia członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych m.in. szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP, szkolenie z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP oraz szkolenie dla kierujących działaniem ratowniczym członków OSP (Dowódców OSP).

Fot. archiwum Komendy, szkolenie podstawowe strażaków ratowników OSP 13.10-24.11.2018 r.

Fot. archiwum Komendy, szkolenie dowódców OSP 12-25.02.2018 r.

INSPEKcje GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ...

Inspekcje gotowości operacyjnej mają na celu sprawdzenie umiejętności wykorzystania sprzętu specjalistycznego, poziomu wyszkolenia i wykorzystania wiedzy w działaniach ratowniczo-gaśniczych oraz sprawności sprzętu. Inspekcjom poddawana jest zarówno Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza jak i jednostki OSP.

Fot. archiwum Komendy, Inspekcja z KW PSP Łódź, 11.06.2014 r.

Fot. archiwum Komendy, inspekcja w OSP Rawa Mazowiecka, 24.06.2019 r.

Fot. archiwum Komendy, inspekcja w OSP Chodnów, 04.10.2019 r.

Fot. archiwum Komendy, Inspekcja z KW PSP Łódź, 02.10.2017 r.

PRZEGLĄDY TECHNICZNE...

Przeglądy techniczne sprzętu silnikowego dokonywane są przez zespół funkcjonariuszy i pracowników tutejszej komendy. Kontrolowany jest stan techniczny wozów bojowych oraz zaplecza techniczno-garażowego JRG w Rawie Mazowieckiej oraz wszystkich jednostek OSP z terenu powiatu.

Fot. archiwum Komendy, przeglądy w OSP Lutobory, 11.10.2018 r.

Fot. archiwum Komendy, przeglądy w OSP Wołuczka, 22.11.2019 r.

ZAWODY SPORTOWO-POŻARNICZE OSP...

Celem podniesienia poziomu sprawności fizycznej w ochotniczych strażach pożarnych zmierzającego do skutecznego prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczych co roku organizowane są gminne zawody sportowo – pożarnicze w gminach powiatu rawskiego, natomiast co dwa lata przeprowadza się zawody na szczeblu powiatu.

Fot. archiwum Komendy, zawody OSP Lubania, 15.06.2014 r.

Fot. archiwum Komendy, zawody powiatowe Biała Rawska, 14.06.2015 r.

NAJWAŻNIEJSZE AKCJE RATOWNICZO-GAŚNICZE...

Do poważniejszych interwencji w jakich uczestniczyli rawscy strażacy na terenie powiatu należy zaliczyć między innymi: pożar duży, który miał miejsce w dniu 14.06.2000 r. w Rawie Mazowieckiej na ul. Krakowskiej 22 w hurtowni artykułów papierniczych. Akcja trwała prawie 14 godzin, a brało w niej udział 15 zastępów, łącznie 59 osób. Działania polegały na podawaniu środków gaśniczych w natarciu i obronie, ewakuacji mienia, rozcinaniu konstrukcji. W momencie przyjazdu pierwszej jednostki pożarem objęte było ½ hali magazynowej. Straty oceniono na 800 tys. zł. a uratowano mienie wartości 1200 tys. złotych.

Fot. archiwum Komendy, Pożar hurtowni art. papierniczych „Spoco” w Rawie Mazowieckiej 14.06.2000r.

W dniu 17 marca 2005 roku gwałtowne ocieplenie spowodowało roztopę. Woda w rzece Rawa wezbrała i groziła przerwaniem wałów zalewu Tatar - największego zbiornika wodnego w powiecie rawskim. Strażacy w ten feralny dzień wyjeżdżali ponad 20 razy do podtopionych gospodarstw i domów.

Fot. archiwum Komendy, Rawa pod wodą 17.03.2005r.

Noc 4 września 2005 roku na długo pozostanie w pamięci mieszkańców i strażaków powiatu rawskiego. Od godziny 2⁰⁰ strażacy i pracownicy zakładu przetwórstwa mięsnego FOOD SERVICE w Rawie Mazowieckiej zmagali się z pożarem, który wybuchł w hali magazynowej-chłodni mięsa (nazwanym później żartobliwie – „Największym grillem Europy”).

Długi czas swobodnego rozwoju pożaru spowodował, że w momencie przybycia pierwszego zastępu JRG Rawa Mazowiecka pożarem objęta była prawie cała hala magazynowa o pow. ok.1500 m² w której znajdowały się komory chłodnicze z magazynowanym tam mięsem w ilości ok. 1 tys. ton.

Działania ratowników polegały na obronie maszynowni chłodniczej ze zbiornikiem amoniaku o pojemności ok. 750 kg i części administracyjno-biurowej, które wraz z palącą się halą stanowiły jeden obiekt o wymiarach 114mx31m i wysokości 10m. Po przeszło trzech godzinach akcji pożar udało się zlokalizować. Elementy konstrukcyjne ścian wykonane z blachy wypełnionej styropianem utrudniały dotarcie do palącego się mięsa (a w szczególności jego opakowań), co w znacznym stopniu miało wpływ na długi czas trwania akcji. Dalsze działania skupione były na ewakuacji mięsa z komór chłodniczych oraz dogaszaniu palących się produktów. Akcję dogaszania zakłócił wyciek amoniaku w ilości ok. 100kg z instalacji chłodniczej, która uległa rozszczelnieniu w wyniku działania wysokiej temperatury. Dwóch strażaków ochotników uległo lekkiemu zatruciu i zostało przetransportowanych do szpitala.

Fot. archiwum Komendy, pożar Zakładów mięsnych "Food Service" w Rawie Mazowieckiej, 4.09.2005r.

Działania związane z gaszeniem pożaru prowadziło 41 zastępów Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych. Straty wyniosły ok. 12 milionów złotych, uratowano konstrukcję nośną hali magazynowej, maszynownię chłodniczą oraz część administracyjno-biurową obiektu.

Kolejnym poważnym zdarzeniem był pożar dwukondygnacyjnej kamienicy, w zabudowie zwartej, który miał miejsce w Rawie Mazowieckiej dnia 12 marca 2008 roku. Był to pożar, podczas którego istniało realne niebezpieczeństwo rozprzestrzenienia się ognia na budynki przyległe. Konstrukcja wewnętrzna kamienicy tj.: schody i spoczniki na klatce schodowej wykonane z drewna, spłonęły i uległy zawaleniu. Był to jeden z elementów utrudniający ewakuację i działania gaśnicze. W pożarze śmierć poniosła 74-letnia lokatorka jednego z pomieszczeń objętych pożarem, a 55-letnia kobieta z podejrzeniem podtrucia tlenkiem węgla trafiła do szpitala. W czasie prowadzonej akcji lekkim wypadkowi uległ jeden z ratowników PSP który, doznał oparzenia prawej dłoni i rany ciętej lewego przedramienia – pomocy medycznej udzieliło obecne na miejscu Pogotowie Ratunkowe. W akcji uczestniczyło 17 strażaków PSP, 22 druhów OSP, 6-osobowy zespół Pogotowia Ratunkowego, 10 policjantów i 2 strażników gminnych.

Fot. archiwum Komendy, Pożar Kamienicy w Rawie Mazowieckiej 12.03.2008r.

Nocą 21 czerwca 2011 powstał pożar w zabytkowym młynie w Rawie Mazowieckiej. Do akcji ratowniczo-gaśniczej trwającej ponad 10 godzin zadysponowano 13 zastępów PSP i OSP. Po dotarciu strażaków na miejsce zdarzenia okazało się, że cały budynek płonie. Ewakuowano 12 osób z przyległego do młyna budynku mieszkalnego, a sam budynek udało się obronić przed szalejącym ogniem. Straty oszacowano na 310 tys. zł, wartość mienia uratowanego na 700 tys. zł.

Fot. archiwum Komendy, pożar zabytkowego młyna w Rawie Mazowieckiej 21.06.2011 r.
(autor pierwszego zdjęcia Bartłomiej Sudakowski, autor drugiego zdjęcia Anna Kraćkowska)

20 czerwca 2012 r. wybuchł pożar w budynku Centrum Handlowym Glicner w Rawie Mazowieckiej. Ogień pojawił się na poddaszu budynku. Po blisko trzygodzinnej akcji zagrożenie zostało zażegnane. Do gaszenia pożaru zadysponowano 10 zastępów PSP i OSP z terenu powiatu. **Prawdopodobną przyczyną pożaru było zaproszenie ognia podczas prac remontowych w budynku.** Straty oszacowano na 270 tys. zł, wartość mienia uratowanego na 3 mln zł.

Fot. archiwum Komendy, pożar Centrum Handlowego Glicner w Rawie Mazowieckiej 20.06.2012r.

Do poważnego pożaru doszło 11 lipca 2016 na osiedlu Zamkowa Wola w Rawie Mazowieckiej. Pożarem objęta była większa część dachu nad 8 kondygnacją nowo budowanego obiektu wielorodzinnego. Pożar rozwijał się w kilkudziesięciu centymetrowej przestrzeni pomiędzy betonowym stropodachem, a drewnianą konstrukcją więźby dachowej pokrytej papą. Działania gaśnicze utrudniał gęsty dym oraz silny wiatr. **Przypuszczalną przyczyną pożaru było zaproszenie ognia podczas prac budowlanych.** Do akcji zadysponowano łącznie 11 zastępów straży pożarnych. Akcja gaszenia dachu trwała 4 godziny. Wstępnie straty oszacowano na 300 tys. zł., wartość mienia uratowanego na 1 mln zł.

Fot. archiwum Komendy, pożar bloku w Rawie Mazowieckiej 11.07.2016 r. (autor drugiego zdjęcia Monika Rybicka)

Ponad pięć godzin trwało gaszenie pożaru przechowalni owoców, garaży i pomieszczeń gospodarczych w Grzymkowicach gm. Biała Rawska, który powstał 14 września 2016 r. W działaniach brały udział dwa zastępy z JRG Rawa Mazowiecka oraz osiem zastępów z OSP. Podczas działań gaśniczych eksplodowała butla z gazem raniąc dwóch ratowników. Strażacy zostali przewiezieni do szpitala, ratownik z PSP nie wymagał hospitalizacji, druh OSP pozostał w szpitalu na obserwacji. Przypuszczalną

przyczyną pożaru było zwarcie instalacji elektrycznej ciągnika rolniczego znajdującego się wewnątrz hali. Straty oszacowano na 1,5 mln zł, wartość mienia uratowanego na 1 mln zł.

Fot. archiwum Komendy, pożar Grzymkowie 14.09.2016 r. (autor drugiego zdjęcia Monika Rybicka)

Duży pożar gospodarstwa w Orlej Górze w gminie Biała Rawska miał miejsce 24.09.2018 r. tuż przed godziną 19:00. Na miejscu okazało się, że pali się kompleks budynków gospodarczych, w skład których wchodziła przechowalnia owoców, część warsztatowa oraz część, w której znajdowały się pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników. Łącznie strażacy oszacowali straty na 350 tys. zł, z czego same budynki 200 tys. Udało się natomiast uratować majątek o wartości 300 tys. Cała akcja trwała ponad 6 godzin i pracowały przy niej 3 zastępy z JRG Rawa Mazowiecka oraz 10 zastępów OSP: 2 zastępy z Białej Rawskiej, Cielądz, Chodnów, Konopnica, Sierzchowy, Wola Chojnata, Grzymkowie, Dańków, Teresin.

Fot. archiwum Komendy, pożar Orla Góra 24.09.2018 r. (autor drugiego zdjęcia OSP Cielądz)

Do niebezpiecznego wypadku doszło 18.05.2018 r. w miejscowości Ścieki. Kierujący oplem astrą stracił panowanie nad pojazdem i zjechał na przeciwległy pas zderzając się z mercedesem sprinterem

Fot. archiwum Komendy, wypadek Ścieki 18.05.2018 r. (autor drugiego zdjęcia Monika Rybicka)

przewożącym pasażerów. W wyniku silnego uderzenia do szpitali w Rawie Mazowieckiej i Skierniewicach przetransportowano 13 osób. Podczas akcji trwającej ponad 3,5 godziny na miejscu pracowały trzy zastępy z JRG Rawa Mazowiecka, dowódca JRG, OSP KSRG Rawa Mazowiecka, policja, Zespoły Ratownictwa Medycznego oraz prokurator.

W piątek, 6 grudnia 2019 r. nad ranem do Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej wpłynęło zgłoszenie o pożarze drewnianego budynku restauracji w miejscowości Wałowice (gm. Rawa Mazowiecka). Po przyjeździe jednostek na miejsce cała powierzchnia poddasza była objęta pożarem, a akcję gaśniczą utrudniało bardzo silne zadymienie. Znaczne zagrożenie stworzył również płonący strop budynku, który w każdej chwili groził zawaleniem. W budynku przebywał właściciel, który wyszedł z pożaru o własnych siłach. Na miejscu pracowało 14 jednostek straży pożarnej i 2 patrole policji. Akcja gaśnicza trwała ponad 7 godzin, straty oszacowano na 1 mln zł.

Fot. archiwum Komendy,
pożar restauracji „Na Przedmieściu” Wałowice 06.12.2019 r.
(autor dolnych zdjęć Monika Rybicka)

JUBILEUSZ 20-LECIA PSP...

W sposób szczególny w 2012 roku Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej świętowała jubileusz powstania Państwowej Straży Pożarnej. Na tę okoliczność dla wszystkich mieszkańców powiatu rawskiego na terenie Zamku Księżąt Mazowieckich zorganizowany został w ramach Rawskiej Majówki „Piknik Rodzinny z okazji 20-lecia PSP”. W programie uroczystości przewidziano pokaz ratownictwa drogowego i medycznego, pokazy sprzętu, samochodów pożarniczych oraz zabytkowej motopompy z OSP Lutobory, gry i zabawy dla najmłodszych.

Fot. archiwum Komendy,
„Piknik Rodzinny z okazji 20-lecia PSP” 20.05.2012 r.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej

2012

Wydział Operacyjno - Kontrolny

brggn, mgr inż.
Warston Sławomir
Komendant Powiatowy

brggn, mgr inż.
Czernek Krzysztof
Zastępca Komendanta Powiatowego

mł. brggn
Krawczyk Krzysztof
Naczelnik Wydziału

kptn
Borek Jarosław
Starszy Specjalista

mł. kptn
Dąbrowski Sławomir
Dyżurny Operacyjny

asystent
Majewski Krzysztof
Dyżurny Operacyjny

mł. kptn
Krupiński Tomasz
Dyżurny Operacyjny

mł. kptn
Dąbrowski Marcin
Dyż. St. Interwencji

st. kptn
Bajer Łukasz
Dyspozytor

Wydział Organizacyjno - Kwatermistrzowski

kptn
Wojcik Mirosław
Naczelnik Wydziału

spn
Stępaniak Ireneusz
Starszy Technik

spn
Stępaniak Marcin
Starszy Inspektor

p.o. kptn
Dętkowski Zdzisław
Pracownik Pomocniczy

Samodzielne Stanowisko ds. Finansów

spn
Krawczyk Małgorzata
Główny Księgowy

Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza

mł. kptn
Szarmański Marcin
Dowódca JRG

kptn
Sukorski Krzysztof
Z-ca Dowódcy JRG

asystent
Lisowski Dariusz
Dowódca Zmiany

spn
Krupa Marcin
Z-ca D-ty Zmiany

kptn
Witowski Dariusz
Dowódca Zmiany

asystent
Groszowski Piotr
Z-ca D-ty Zmiany

asystent
Kowalczyk Paweł
Dowódca Zmiany

kptn
Wojniak Mirosław
Z-ca D-ty Zmiany

mł. kptn
Tymański Łukasz
Dowódca Zastępcy

spn
Cichoń Robert
St. Oper. Sprzętu Spec.

mł. kptn
Kuspa Sylwester
St. Rat. Kierown.

kptn
Duszyński Robert
Dowódca Zastępcy

spn
Błaż Marek
St. Oper. Sprzętu Spec.

mł. kptn
Lisowski Adrian
Oper. Sprzętu Spec.

kptn
Walczak Grzegorz
Dowódca Zastępcy

spn
Budek Tomasz
St. Oper. Sprzętu Spec.

mł. kptn
Piekarczyk Łukasz
Oper. Sprzętu Spec.

mł. spn
Amankiewicz Wiktoria
St. Rat. Kierown.

kptn
Kaczmarek Marcin
Ratownik Kierown.

spn
Wojtkowski Marcin
Mł. Rat. Kierown.

mł. kptn
Gry Tomasz
St. Rat. Kierown.

kptn
Pustoszka Marcin
St. Rat. Kierown.

kptn
Jędrzej Krzysztof
Ratownik Kierown.

kptn
Młaczka Benedykt
St. Rat. Kierown.

kptn
Zorak Sławomir
St. Rat. Kierown.

mł. kptn
Lisowski Tomasz
Ratownik Kierown.

kptn
Krawczyk Barbara
Mł. Rat. Kierown.

kptn
Mielowski Rafał
Specjalista

kptn
Wojas Łukasz
Specjalista

kptn
Rabacki Piotr
Mł. Rat. Kierown.

kptn
Amor Sabin Jan
Mł. Rat. Kierown.

kptn
Szczygiel Dawid
Specjalista

kptn
Gizycki Dariusz
Ratownik Kierown.

kptn
Michalak Krzysztof
Mł. Rat. Kierown.

kptn
Jędrzejak Michał
Mł. Rat. Kierown.

KONTAKTY ZAGRANICZNE...

W dniach od 16 do 24 marca 2001 roku przedstawiciele komendy wzięli udział w pielgrzymce strażaków województwa łódzkiego do Rzymu z audiencją u papieża Jana Pawła II. Pielgrzymkę organizował kapelan strażaków województwa łódzkiego ks. kpt. Henryk Betlej oraz Związek Zawodowy Strażaków „Solidarność”.

Fot. archiwum Komendy, wizyta przedstawicieli KP PSP Rawa Mazowiecka u Papieża w Rzymie 2001 r.

W ramach współpracy międzynarodowej w dniach 3-6 grudnia 2008 r. Komendant Powiatowy oraz Naczelnik Wydziału Organizacyjno – Kwatermistrzowskiego KP PSP w Rawie Mazowieckiej uczestniczyli w obchodach 125-lecia powstania Straży Pożarnej w – Nyirbator (Węgry). Rawscy funkcjonariusze mieli okazję zapoznać się ze strukturą organizacyjną i specyfiką służby węgierskich strażaków, wyposażeniem strażnicy oraz procedurami działań ratowniczo-gaśniczych.

Fot. archiwum Komendy, wizyta przedstawicieli KP PSP Rawa Mazowiecka w Nyirbator.

W ramach rewizyty delegacja węgierska uczestniczyła w Obchodach Dnia Strażaka 2009. Pani burmistrz miasta Nyirbator wraz z Komendantem Straży Pożarnej odznaczyli ozdobną wstęgą sztandar Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej.

Fot. archiwum Komendy, wizyta delegacji węgierskiej w KP PSP Rawa Mazowiecka.

W listopadzie 2009 roku w KP PSP Rawa Mazowiecka miała miejsce wizyta przedstawicieli Stowarzyszenia Chińskiej Ochrony Przeciwpożarowej. Delegacji zagranicznej towarzyszyli Podsekretarz stanu w MSWiA Zbigniew Sosnowski, Zastępca Komendanta Głównego PSP st. bryg. Piotr Kwiatkowski, Łódzki Komendant Wojewódzki st. bryg. Andrzej Witkowski, Dyrektor Biura Logistyki KG PSP st. bryg. Mariusz Jankiewicz.

Fot. archiwum Komendy, wizyta delegacji chińskiej w KP PSP Rawa Mazowiecka.

Przedstawiciele KP PSP Rawa Mazowiecka biorą udział w pielgrzymkach strażackich współorganizowanych przez nadbryg. Jarosława Wlazłowskiego Łódzkiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Łodzi oraz ks. Andrzeja Stańdo kapelana Strażaków Województwa Łódzkiego.

Fot. archiwum Komendy, delegacja łódzkich strażaków PSP na polach Monte Casino oraz na Placu Świętego Piotra w Watykanie 2018 r

SUKCESY SPORTOWE...

Do najważniejszych osiągnięć sportowych funkcjonariuszy Komendy Powiatowej PSP w Rawie Mazowieckiej należą wyniki z Mistrzostw Województwa strażaków w piłce siatkowej. Drużyna KP PSP Rawa Mazowiecka zajęła miejsca – w 1999 roku IV miejsce, w 2000 roku III miejsce w województwie. Na początku grudnia 2001 roku nasi strażacy odnieśli największy sukces zdobywając drugie miejsce w finale wojewódzkich mistrzostw Państwowej Straży Pożarnej w piłce siatkowej. Zespół, po wcześniejszym zwycięstwie w turnieju eliminacyjnym, z powodzeniem wystąpił w finale strażackich rozgrywek, jaki z udziałem 8 drużyn reprezentujących komendy powiatowe PSP odbył się w hali MO-SiR w Zgierzu. Po pokonaniu 2:0 Pajęczna, a później 2:1 Komendy Miejskiej PSP w Łodzi, musieliśmy uznać wyższość gospodarzy ze Zgierza.

Fot. archiwum Komendy, Wojewódzkie Mistrzostwa Strażaków w piłce siatkowej, reprezentacja KP PSP Rawa Mazowiecka 2001 r., na zdjęciu: od lewej góry: G. Truskiewicz, S. Warston, A. Kaźmierski, K. Czernek, M. Kamiński, M. Szymański, od lewej dół: W. Sobczak, M. Chojecki, S. Malicki

W 2002 r. reprezentacja powiatu brała udział w zorganizowanych przez KW PSP w Łodzi zawodach w piłce siatkowej, gdzie w rundzie finałowej zajęła czwarte miejsce.

Fot. archiwum Komendy, Wojewódzkie Mistrzostwa Strażaków w piłce siatkowej, reprezentacja KP PSP Rawa Mazowiecka 2002 r., na zdjęciu: od lewej góry: S. Warston, A. Kaźmierski, M. Szymański, K. Czernek, H. Miazga, od lewej dół: M. Kamiński, M. Chojecki, W. Sobczak, S. Malicki

W 2000 roku reprezentacja KP PSP w Rawie Mazowiecka, na 22 startujących drużyn zajęła 3 miejsce w konkurencji pożarnicze ćwiczenie bojowe podczas II Mistrzostw Województwa Łódzkiego w Sporcie Pożarniczym. W roku 2013 zawodnikom komendy w ćwiczeniu bojowym udało się wywalczyć 5 miejsce.

W ostatnich latach Komendzie okazjonalnie rozgrywane są turnieje w piłce siatkowej między poszczególnymi zmianami, biurem, strażakami emerytami i członkami rodzin strażackich.

Fot. archiwum Komendy, uczestnicy turnieju 22.10.2013 r.

W roku 2016 funkcjonariusze KP PSP Rawa Mazowiecka wzięli udział w zawodach Firefighter Combat Challenge, gdzie w klasyfikacji indywidualnej w kategorii M40+ nasz zawodnik kpt. Dariusz Wołowicz wywalczył 2 miejsce. W klasyfikacji drużynowej komenda zajęła 10 miejsce.

Fot. archiwum Komendy, Zawody Firefighter Combat Challenge, reprezentacja KP PSP Rawa Mazowiecka 21.05.2016 r. na zdjęciu: od lewej góry: K. Stefański, D. Wołowicz, K. Wróblewski, S. Amer, na dole: K. Józefekci

W 2018 roku reprezentacja KP PSP w Rawie Mazowiecka wróciła z XX Mistrzostw Województwa Łódzkiego w Sporcie Pożarniczym z medalami zdobytymi za zajęcie 3 miejsca w ćwiczeniu bojowym.

Fot. archiwum Komendy, XX Mistrzostwa Województwa Łódzkiego w Sporcie Pożarniczym, reprezentacja KP PSP Rawa Mazowiecka 11.06.2018 r.
na zdjęciu: od lewej góry: S. Dobrowolski, M. Stefaniak, K. Stefański, T. Krupiński,
na dole: Ł. Tusiński, K. Józefcki, J. Danielik, M. Lewandowski

W 2018 i 2019 roku za wybitne osiągnięcia sportowe Łódzki Komendant Wojewódzki w Łodzi wyróżnił funkcjonariusza tutejszej Komendy mł. asp. Łukasza Zawiszę. Strażak został powołany do kadry województwa łódzkiego w piłce siatkowej i został zawodnikiem pierwszego składu drużyny. Jeszcze w listopadzie 2018 r. łódzka reprezentacja, z jego udziałem, zajęła drugie miejsce w Piłce Siatkowej na Mistrzostwach Polski Służb Mundurowych w Piłce Siatkowej w Radomiu. Kolejne starty przyniosły drugie miejsce w Mistrzostwach Polski Strażaków PSP w Piłce Siatkowej w Płocku w kwietniu 2019 roku, podczas których Pan Łukasz otrzymał tytuł **MVP** (*most valuable player – najbardziej wartościowy gracz*) dla najlepszego zawodnika meczu półfinałowego.

Ponadto wszedł w skład reprezentacji Polski na Międzynarodowych Mistrzostwach Służb Mundurowych rozgrywanych w kwietniu w 2019 roku w Mińsku na Białorusi. Wspólnie z drużyną wywalczył trzecie miejsce.

Fot. archiwum Komendy, wyróżnienie z rąk Łódzkiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Łodzi nadbryg. Jarosława Włazłowskiego odbiera mł. asp. Łukasz Zawisza 10.12.2019 r.

SZCZEGÓLNE WYRÓŻNIENIA...

Co roku funkcjonariusze KP PSP Rawa Mazowiecka wyróżniani są „Medalami za zasługi dla Pożarnictwa”, „Odznakami zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej”, „Medalami za długoletnią służbę” i innymi, nie sposób wszystkich wymienić na łamach tej publikacji. Dlatego też przytoczone zostały najbardziej wyjątkowe i charakterystyczne nobilitacje.

Z okazji 20-lecia powołania Państwowej Straży Pożarnej za wzorową postawę i wysokie osiągnięcia w realizacji zadań służbowych 11 funkcjonariuszy otrzymało Dyplomy Komendanta Głównego PSP.

Fot. archiwum Komendy, dyplomy KG PSP wręcza Łódzki Komendant Wojewódzki w Łodzi nadbryg. Andrzej Witkowski 10.05.2012 r.

Konkurs na „Najlepszego Policjanta i Strażaka Województwa łódzkiego” organizowany przez Urząd Marszałkowski w Łodzi, jest jedną z form promowania i uhonorowania ciężkiej pracy służb mundurowych. Po raz pierwszy z tutejszej komendy wyróżniony został st. str. Bartłomiej Kamiński w 2012 r. za wyjątkową rozagę i umiejętność wyciągania prawidłowych wniosków, którymi wykazał się przy akcji w dniu 01.09.2012r. w miejscowości Turobowice. Policja z psem tropiącym prowadziła poszukiwania starszej osoby. Przybyłe na miejsce zastępy straży oświetliły teren poszukiwań, a wnioskowany funkcjonariusz osobiście odnalazł zaginioną. Ponadto doceniona została jego aktywna działalność w OSP Rawa Mazowiecka w charakterze kierowcy wozu bojowego i dowódcy grupy pletwonurków.

Fot. archiwum Komendy, tytuł „Najlepszego strażaka JRG w 2012 roku” z rąk Łódzkiego Komendanta Wojewódzkiego w Łodzi nadbryg. Andrzeja Witkowskiego odbiera st. str. Bartłomiej Kamiński 28.11.2012 r.

Mł. kpt. Łukasz Bator zajął I miejsce i otrzymał tytuł Strażaka Roku 2014 w województwie łódzkim. Strażak otrzymał nagrodę za udzielenie pomocy podczas zdarzenia, którego był przypadkowym świadkiem. Pomógł spanikowanym podróżnym opuścić płonący pojazd, a następnie podjął skutecznie działania gaśnicze. Przed przyjazdem zastępów straży pożar został ugaszony, a poszkodowani i miejsce zdarzenia właściwie zabezpieczone.

W lipcu 2017 roku asp. sztab. Krzysztof Majewski wykazał się ponadprzeciętną dyplomacją i empatią przy niesieniu pomocy mężczyźnie dzwoniącemu na telefon alarmowy 998, który przeżywając załamanie nerwowe myślał o podjęciu próby samobójczej i prosił o pomoc psychologiczną. Funkcjonariusz z niezwykłym opanowaniem prowadził dramatyczne negocjacje z niedoszłym samobójcą, dając tym samym czas ratownikom na dotarcie z pomocą. Podtrzymując rozmowę, zmieniając w nieszablonowy sposób jego tematykę i jednocześnie wspierając psychicznie załamanego desperata, z dysponował natychmiast służby ratownicze. Sytuację utrudniały problemy z lokalizacją miejsca zdarzenia oraz odległość, jaką musieli pokonać ratownicy aby dotrzeć do potrzebującego. Można śmiało stwierdzić, że działania wnioskowanego uratowały życie mężczyzny. Za zaangażowanie i profesjonalizm asp. sztab. Krzysztof Majewski został wyróżniony przez Marszałka Województwa Łódzkiego tytułem „Najlepszy Dyżurny/Dyspozytor PSK 2017 roku województwa łódzkiego”.

Fot. archiwum Komendy,
 „Najlepszy Dyżurny/Dyspozytor PSK 2017 roku województwa łódzkiego” asp. sztab. Krzysztof Majewski
 oraz Komendant Powiatowy PSP w Rawie Mazowieckiej
 st. bryg. Krzysztof Czernek
 24.11.2017 r.

I miejsce w konkursie na „Najlepszego strażaka JRG w 2018 roku” zajął mł. ogn. Daniel Grzywka. Funkcjonariusz z narażeniem własnego życia i zdrowia, ewakuował proboszcza parafii Kurzeszyn z zadymionej kancelarii, a następnie udzielił mu pierwszej pomocy przedmedycznej. Duchowny w ciężkim stanie został przewieziony do pobliskiego szpitala, gdzie był hospitalizowany ponad dwa miesiące. Bohaterska postawa strażaka pozwoliła ocalić życie księdza. Wyjątkowe podziękowania za podjęte działania przekazał biskup łowicki ks. Andrzej Dziuba, który tego akurat dnia wizytował parafię i był obecny na miejscu zdarzenia.

Fot. archiwum Komendy,
 tytuł „Najlepszego strażaka JRG w 2018 roku”
 z rąk Zastępcy Łódzkiego Komendanta Wojewódzkiego w Łodzi
 st. bryg. Marka Jankowskiego odbiera mł. ogn. Daniel Grzywka
 29.11.2018 r.

Tytuł „Najlepszego strażaka JRG w 2019 roku” za sprawne działania podczas zdarzenia w miejscowości Cielądz w dniu 04.02.2019 r., a w szczególności profesjonalizm podczas prowadzenia skutecznej reanimacji potrąconej rowerzystki oraz aktywną działalność społeczną w OSP Cielądz m.in. organizację akcji edukacyjnych, krwiodawstwa, specjalistycznych szkoleń druhów OSP z terenu powiatu rawskiego otrzymał st. str. Marcin Stefaniak.

Fot. archiwum Komendy,
 od lewej Zastępca Łódzkiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w Łodzi st. bryg. Marek Jankowski,
 „Najlepszy Strażak JRG 2019 roku województwa łódzkiego” st. str. Marcin Stefaniak oraz
 Komendant Powiatowy PSP w Rawie Mazowieckiej st. bryg. Marcin Szymański
 11.12.2019 r. (autor zdjęcia st. kpt. Jędrzej Pawlak)

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej 2017

st. bryg. mgr inż.
Krzysztof Czernek
Komendant Powiatowy

bryg. mgr inż.
Marcin Szymański
Zastępca Komendanta Powiatowego

Wydział Operacyjno - Kontrolny

bryg.
Krzysztof Kowalski
Naczelnik Wydziału

kpt.
Konrad Krupa
Starszy Specjalista

ml. kpt.
Mariusz Dąbrowski
Dyżurny Operacyjny

asp.nazłab.
Krzysztof Majewski
Dyżurny Operacyjny

ogn.
Tomasz Gus
Dyz. St. Kierowania

ogn.
Mariusz Pieczątka
Dyz. St. Kierowania

st. sekc.
Michał Jędrzejczak
Dyspozytor

Wydział Organizacyjno - Kwatermistrzowski

ml. bryg.
Mirosława Wojcik
Naczelnik Wydziału

Marcin Sępnik
Starszy Inspektor

Zuzanna Dębowska
Pracownik Pomocniczy

Samodzielne Stanowisko ds. Finansów

st. ogn.
Małgorzata Kowalczyk
Główny Księgowy

Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza

ml. bryg.
Sławomir Dobrowoła
Dowódca JRG

st. kpt.
Jarosław Borek
Z-ca Dowódcy JRG

kpt.
Łukasz Tusłowski
Dowódca Zmiany

ml. kpt.
Kamili Stofański
Z-ca D-ey Zmiany

st. kpt.
Włodzisław Dariusz
Dowódca Zmiany

asp. szefab.
Piotr Grochowski
Z-ca D-ey Zmiany

kpt.
Łukasz Bator
Dowódca Zmiany

ml. kpt.
Tomasz Krupiński
Z-ca D-ey Zmiany

ml. asp.
Adrian Lewandowski
Dowódca Zastępcy

st. ogn.
Robert Czech
St. Oper. Sprzętu Spec.

ogn.
Sylwester Kwapiński
St. Rat. Kierowca

st. ogn.
Robert Dwczarek
Dowódca Zastępcy

st. ogn.
Marek Bęła
St. Oper. Sprzętu Spec.

ml. asp.
Jakub Danieliak
Starszy Ratownik

ml. asp.
Grzegorz Walczak
Dowódca Zastępcy

st. ogn.
Tomasz Budek
St. Oper. Sprzętu Spec.

st. ogn.
Łukasz Piekarski
Oper. Sprzętu Spec.

ogn.
Witold Ansonkiewicz
St. Rat. Kierowca

ml. ogn.
Marcin Kaczmarek
St. Rat. Kierowca

ml. ogn.
Konrad Wróblewski
Ratownik Kierowca

ml. ogn.
Krzysztof Józefcki
Ratownik Kierowca

ml. ogn.
Piotr Redlicki
Ratownik Kierowca

st. sekc.
Sebastian Amer
Ratownik Kierowca

ogn.
Benedykt Miazga
St. Rat. Kierowca

ogn.
Sławomir Zaras
St. Rat. Kierowca

ogn.
Tomasz Lewandowski
St. Rat. Kierowca

st. sekc.
Bartłomiej Kamiński
Ratownik Kierowca

sekc.
Rafał Milewski
Ml. Rat. Kierowca

sekc.
Łukasz Wałas
Ml. Rat. Kierowca

sekc.
Dariusz Szczepanik
Ml. Rat. Kierowca

st. str.
Marcin Lewandowski
Ml. Rat. Kierowca

str.
Marcin Stefanik
Słabysta

ml. ogn.
Daniel Grzywka
Ratownik Kierowca

ml. ogn.
Krzysztof Michałak
Ratownik Kierowca

st. str.
Damian Kędziński
Ml. Rat. Kierowca

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA I SPOŁECZNA...

TURNIEJ WIEDZY POŻARNICZEJ

W ramach działalności profilaktycznej każdego roku organizowane są eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej dla dzieci i młodzieży ze szkół z terenu powiatu rawskiego.

Fot. archiwum Komendy, laureaci OTWP na szczeblu powiatu, 20.03.2013 r.

Fot. archiwum Komendy, laureaci OTWP na szczeblu powiatu, 16.03.2016 r.

DNI OTWARTEJ STRAŻNICY

Drzwi rawskiej strażnicy otwarte są dla wszystkich przez okrągły rok. Mamy przyjemność gościć wycieczki z przedszkoli, podstawówek, szkół średnich, ośrodków specjalnych, grupy zorganizowane i indywidualne wejścia. Każdy może w tym czasie zapoznać się z wystawionym sprzętem, wystuchać prelekcji dotyczących bezpieczeństwa, pracy strażaka, przeprowadzić próbne zgłoszenie na numer alarmowy 998 i obejrzeć np. symulację prowadzonych działań gaśniczych.

Fot. archiwum Komendy, uczniowie SP nr 1 w Rawie Mazowieckiej, 27.06.2012 r.

Fot. archiwum Komendy, żabki z przedszkola nr 1 w Rawie Mazowieckiej, 28.06.2012 r.

Fot. archiwum Komendy, uczniowie SP nr 2 w Rawie Mazowieckiej, 31.05.2016 r.

Fot. archiwum Komendy, uczniowie SP w Jeruzalu, 07.12.2017 r.

Fot. archiwum Komendy, uczniowie SP nr 4 w Rawie Mazowieckiej, 08.06.2017 r.

Fot. archiwum Komendy, przedszkolaki z Rawy Mazowieckiej, 30.05.2018 r.

CZAD I OGIEŃ OBUDŹ CZUJNOŚĆ

Nazwy prowadzonych przez KP PSP w Rawie Mazowieckiej kampanii edukacyjnych na przestrzeni lat ulegały zmianom, jednak sama idea mająca na celu szerzenie wiedzy wśród społeczeństwa na temat zagrożenia pożarem w okresie zimowym lub zatrucia tlenkiem węgla pozostaje niezmienna. Funkcjonariusze komendy wykorzystują każdą sposobność, aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców.

Fot. archiwum Komendy, każdy turniej jest okazją do przeprowadzenia pogadanki
20.03.2014 r., 10.03.2015 r., 21.03.2018 r.

Fot. archiwum Komendy, akcja edukacyjna podczas festynu plenerowego
„Wszystkie dzieci nasze są” 17.09.2017 r.

Fot. archiwum Komendy, podczas „X Powiatowych Zawodów Sportowo-Pożarniczych jednostek OSP powiatu rawskiego” na boisku sportowym w Białej Rawskiej, zorganizowano festyn połączony z pokazem sprzętu oraz propagowaniem bezpiecznych zachowań, informowaniem o zagrożeniach ze strony tlenku węgla oraz losowaniem dualnych czujek tlenku węgla i dymu wśród publiczności 24.09.2017 r.

Fot. archiwum Komendy, w konkursie plastycznym wzięło udział ponad 250 uczniów rawskich szkół, 13 osób wyróżnionych otrzymało dualne czujki dymu 27.11.2017 r.

SPOKREWNIENI SŁUŻBĄ

Od 2017 roku komenda uczestniczy w akcji honorowego krwiodawstwa „spoKREWnieni służbą” współorganizowanym z Oddziałem Rejonowym PCK w Rawie Mazowieckiej. Celem akcji jest oddanie hołdu Żołnierzom Wyklętym. Akcja polega na zorganizowaniu honorowych zbiórek krwi wśród funkcjonariuszy służb mundurowych, dlatego też akcja jest rozpropagowywana wśród policjantów, druhów OSP, a także mieszkańców naszego powiatu. Takie wspólne działania mają dać poczucie wzajemnego wsparcia oraz integracji służb wokół idei krwiodawstwa.

Fot. archiwum Komendy, pracownik komendy p. Marcin Stępnik dla akcji spokrewnieni służbą, 29.03.2017 r.

Fot. archiwum Komendy, funkcjonariusz komendy ogn. Mariusz Pieczętka dla akcji spokrewnieni służbą, 28.02.2018 r.

PACZKA DLA DZIECIAKA NA ŚWIĘTA OD STRAŻAKA

Akcja „Paczka dla Dzieciaka na Święta od Strażaka” jest realizowana przez Ochotników Straży Pożarnej, strażaków Państwowej Straży Pożarnej jak również wolontariuszy, którzy swoją pasję ratowania ludzi w akcjach ratowniczo – gaśniczych połączyli z chęcią niesienia pomocy chorym dzieciom we współpracy z jednostkami w całym kraju. Pracownicy i funkcjonariusze tutejszej komendy od wielu lat w okolicach Świąt Bożego Narodzenia wspólnie przygotowują paczki dla najbardziej potrzebujących.

Fot. archiwum Komendy, „Szlachetna paczka” 10.12.2014 r.

Fot. archiwum Komendy, „Paczka dla dziecka na święta od strażaka” 28.11.2019 r.

WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI

Współpraca z mediami układała się znakomicie. Redaktorzy radia „Victoria”, „Dziennika Łódzkiego”, gazety lokalnej „Głos Rawy Mazowieckiej i okolicy”, portalów informacyjnych erawa.pl, kocamrawe.pl oraz naszemiasto.pl zapraszani są na uroczystości i ważne wydarzenia takie jak: nara-da roczna podsumowująca działalność straży za cały rok, obchody dnia strażaka, spotkanie wigilijne i inne wydarzenia związane z naszą Komendą. Dzięki prowadzonej współpracy Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej może dotrzeć do szerokiego kręgu lokalnej społeczności z akcjami prewencyjno – edukacyjno - promocyjnymi. Tutejsi redaktorzy pomagają budować dobry wizerunek strażaka i rawskiej komendy PSP, a ich życzliwość i chęć pomocy zasługuje na najwyższe uznanie.

Fot. archiwum Komendy, podziękowania dla mediów za okazaną pomoc w propagowaniu akcji edukacyjnych 23.01.2018 r.

Fot. archiwum Komendy, oficer prasowy komendy bryg. Marcin Szymański wyróżniony przez portal internetowy erawa.pl statuetką „Interaktywny Roku 2013”

POGADANKI

Pogadanki dotyczące bezpiecznych zachowań w zakresie podstawowych przepisów przeciwpożarowych prowadzone są w ramach praktycznego sprawdzania warunków ewakuacyjnych w szkołach, obiektach użyteczności publicznej, zakładach i firmach.

Fot. archiwum Komendy, cała Polska czyta dzieciom 2013, autor zdjęcia Anna Kraćkowska

Fot. archiwum Komendy, pogadanka w Klubie Przyjaciół Misia Uszatka, 18.12.2014 r.

Fot. archiwum Komendy, współpraca z WOPR,
bezpieczne wakacje 16.06.2018 r.

Fot. archiwum Komendy,
pogadanka na ćwiczeniach ewakuacyjnych na wysypisku
10.07.2018 r.

Fot. archiwum Komendy,
rada pedagogiczna SP nr 1 w Rawie Mazowieckiej
20.12.2018 r.

Fot. archiwum Komendy,
pogadanka SP w Białej Rawskiej,
25.11.2019 r.

Fot. archiwum Komendy,
pogadanka dla Skautów Europy FSE
na ulicznej grze niepodległościowej,
10.11.2019 r.

Przedkolaki spotkały się ze strażakiem

Małuchy z sadkowskiego przedszkola miały wyjątkowego gościa. W ubiegły czwartek (31.03) dzieci odwiedził bryg. Krzysztof Kowalski, naczelnik wydziału operacyjno-kontrolnego w rawskiej Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i wiceprezes OSP Biała Rawska.

Przedkolaki wykazały się dużą wiedzą na temat pracy strażaka. Doskonale również pamiętają numery alarmowe do różnych służb ratowniczych. – Nasz gość wyjaśnił dzieciom, jak unikać pożarów, a także jak reagować na dym – opowiada Emilia Rochmińska, jedna z wychowawczyń Przedszkola przy ZS w Sadkowicach. – Dzieci miały okazję przymierzyć

strażacki hełm i zapozować do wspólnego zdjęcia.

W ramach promowania akcji „Mała czujka, wielka sprawa”, strażak pokazał przedszkolakom także czujkę dymu i wyjaśnił, dlaczego warto takie urządzenie zamontować w domu.

oprac. aka, fot. www.zs-sadkowice.pl

Głos Dł. 04. 2016r.

OPIEKA DUSZPASTERSKA...

W dniu 07.09.2017 r. biskup łowicki Andrzej Dziuba mianował księdza kan. dr. Bogumiła Karpa, proboszcza parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Rawie Mazowieckiej, Kapelanem Powiatowym Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej.

Ksiądz Bogumił Karp otacza opieką duszpasterską strażaków Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych i wspiera swoją postugą uroczystości strażackie.

Fot. archiwum Komendy, ks. Bogumił Karp na obchodach Dnia Strażaka, 24.05.2017 r.

Fot. archiwum Komendy, strażacka Wigilia, 20.12.2017 r.

Dekret podpisany przez Biskupa łowickiego Andrzeja F. Dziubę

Fot. archiwum Komendy, Kapelan Strażaków powiatu rawskiego ksiądz Bogumił Karp otrzymuje Brązowy Medal za Zasługi dla Pożarnictwa z rąk Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP druha Tadeusza Damazę 22.05.2019 r. (autor zdjęcia Anna Kraćkowska)

KOMENDANCI POWIATOWI I DOWÓDCY JRG PSP KP PSP RAWA MAZOWIECKA 1999-2019

Wykaz Komendantów Powiatowych Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej

01.01.1999 – 27.02.2011 st. bryg. inż. Grzegorz Truskiewicz
28.02.2011 – 27.02.2015 st. bryg. mgr inż. Sławomir Warston
28.02.2015 – 31.01.2018 st. bryg. mgr inż. Krzysztof Czernek
01.04.2018 – nadal st. bryg. mgr inż. Marcin Szymański

Wykaz Zastępców Komendantów Powiatowych PSP w Rawie Mazowieckiej

01.01.1999 – 27.02.2011 bryg. mgr inż. Sławomir Warston
10.03.2011 – 27.02.2015 st. bryg. mgr inż. Krzysztof Czernek
01.04.2015 – 31.03.2018 bryg. mgr inż. Marcin Szymański
01.02.2019 – nadal bryg. mgr inż. Krzysztof Kowalski

Wykaz Dowódców Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP w Rawie Mazowieckiej

01.07.1992 – 31.10.1997 asp. sztab. Tadeusz Damaz
01.11.1997 – 31.12.1998 kpt. mgr inż. Sławomir Warston
01.01.1999 – 09.03.2011 bryg. mgr inż. Krzysztof Czernek
11.03.2011 – 31.03.2015 bryg. mgr inż. Marcin Szymański
01.05.2015 – nadal mł. bryg. mgr inż. Sławomir Dobrowolski

Wykaz Zastępców Dowódców Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP w Rawie Mazowieckiej

01.07.1992 – 30.09.2013 st. asp. Krzysztof Sikora
01.09.2013 – 30.04.2015 mł. bryg. mgr inż. Sławomir Dobrowolski
15.05.2015 – 30.11.2017 st. kpt. mgr Jarosław Borek
01.05.2018 – nadal kpt. mgr inż. Konrad Krupa

st. bryg. inż. Grzegorz Truskiewicz

st. bryg. mgr inż. Sławomir Warston

st. bryg. mgr inż. Krzysztof Czernek

st. bryg. mgr inż. Marcin Szymański

Fot. autor zdjęcia Anna Kraćkowska, 2019 r.

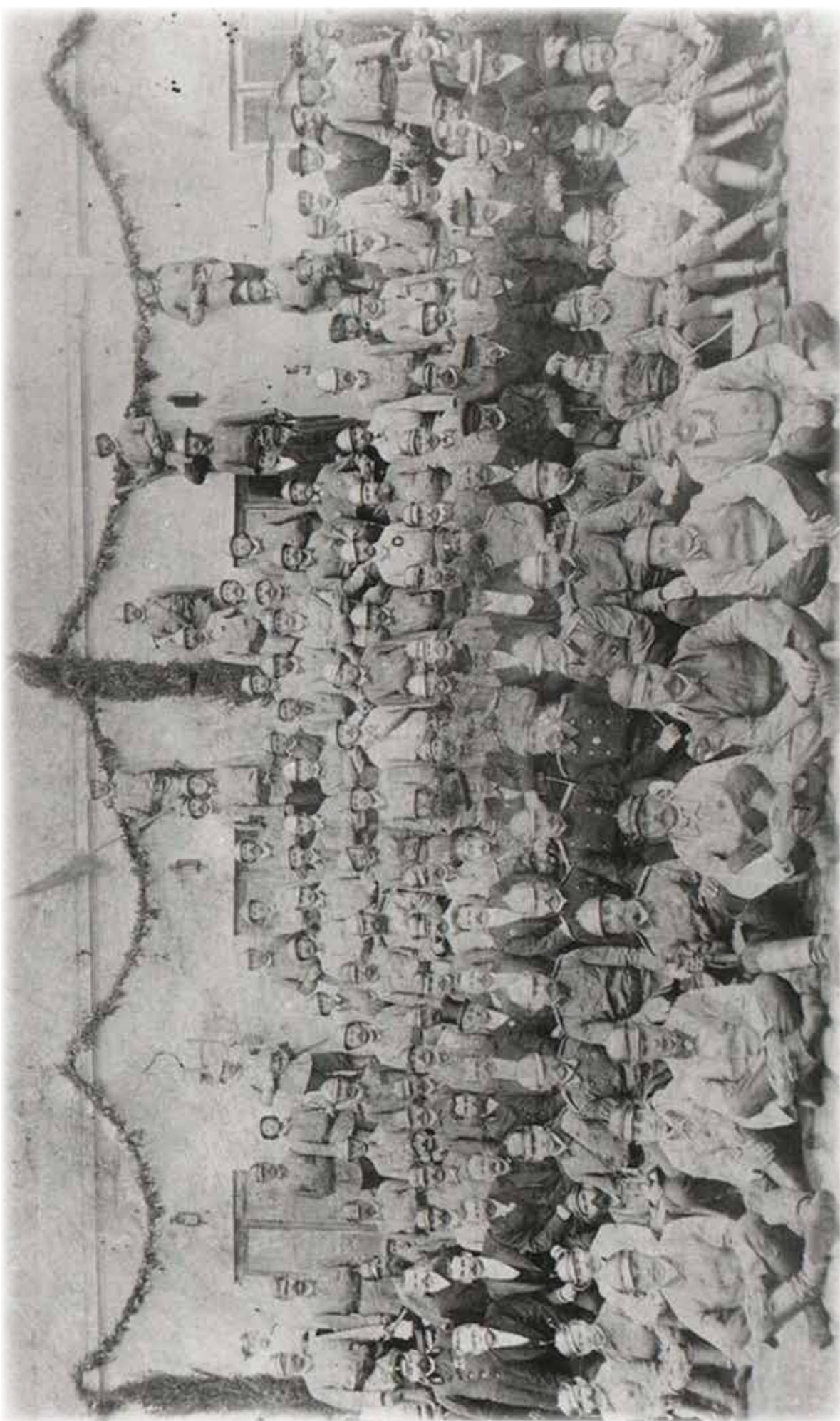
Od lewej w dolnym rzędzie: Marcin Stepniak, Zuzanna Detkowska, st. str. Paula Smyczek, st. ogn. Małgorzata Kowalczyk, mł. bryg. Mirosława Wójcik, mł. bryg. Sławomir Dobrowolski, st. bryg. Marcin Szymański, bryg. Krzysztof Kowalski, kpt. Konrad Krupa, kpt. Mariusz Dąbrowski, ogn. Mariusz Pieczęta, mł. ogn. Michał Jędrzejczak, st. ogn. Tomasz Gos,

w drugim rzędzie: asp. Jakub Danielik, mł. asp. Grzegorz Walczak, kpt. Łukasz Bator, st. sekc. Mielewski Rafał, mł. bryg. Dariusz Wołowicz, mł. kpt. Tomasz Krupiński, st. ogn. Marek Beta, mł. kpt. Kamil Stefański, asp. Adrian Lewandowski, ogn. Krzysztof Józefcki, st. sekc. Dariusz Szczepaniak, st. ogn. Robert Czech,

w trzecim rzędzie: st. str. Adrian Kordala, str. ogn. Łukasz Plekarski, st. ogn. Tomasz Budek, sekc. Marcin Lewandowski, asp. sztab. Piotr Grochowalski, st. ogn. Benedykt Miazga, mł. ogn. Krzysztof Michalak, sekc. Damian Kędzierski, st. ogn. Sławomir Zaraś, mł. ogn. Konrad Wróblewski, ogn. Daniel Grzywka, mł. ogn. Sebastian Amer, mł. asp. Tomasz Lewandowski, st. sekc. Łukasz Walas, mł. ogn. Piotr Redlicki,

w czwartym rzędzie: mł. asp. Witold Antonkiewicz, ogn. Marcin Kaczmarek, kpt. Łukasz Tusiński, st. str. Marcin Stefaniak, mł. asp. Łukasz Zawisza, st. ogn. Robert Owczarek.

Fot. zbiory Muzeum Ziemi Rawskiej, obchody 25-lecia Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej, 1907r.

MODLITWA STRAŻAKA

(autor nieznany)

Gdy obowiązek wezwie mnie
Tam wszędzie, gdzie się pali,
Ty mi, o Panie siłę daj,
Bym życie ludzkie ocalił.

Pozwól, niech dziecko póki czas
Z płomieni cało wyniosę,
Przerażonego starca daj
Ustrzec przed strasznym losem.

Daj, Panie, czujność, abym mógł
Najsłabszy słyszeć krzyk,
Daj sprawność i przytomność, bym
Ugasił pożar w mig.

Swe powołanie pełnić chcę
I wszystko z siebie dać:
Sąsiadów, bliźnich w biedzie strzec
I o ich mienie dbać.

A jeśli taka wola Twa,
Bym życie dał w ofierze,
Ty bliskich mych w opiece miej.
O to Cię proszę szczerze.

Serdeczne podziękowania kierujemy do wszystkich obecnych oraz byłych funkcjonariuszy i pracowników Komendy Powiatowej PSP w Rawie Mazowieckiej. To ich praca wykonywana z pasją tworzyła i tworzy historię naszej Komendy.

Dziękujemy funkcjonariuszom i pracownikom Komendy Wojewódzkiej PSP w Łodzi za ich merytoryczne wsparcie i wielokrotnie udzielaną pomoc. W krytycznych momentach to życzliwa dłoń koleżanek i kolegów z Komendy Wojewódzkiej niejednokrotnie przyczyniła się do końcowego sukcesu.

Ogromne podziękowania kierujemy do posłów, senatorów i samorządowców, to dzięki ich przychylności nasza Komenda mogła się rozwijać, unowocześniać i usprawniać.

Wyrazy wdzięczności ślemy wszystkim mediom za tę niezmierną ilość dobrych słów, którymi opisywali naszą służbę. To ich profesjonalne podejście przybliżyło naszą pracę lokalnemu społeczeństwu. Dziękujemy wszystkim instytucjom, firmom i prywatnym inwestorom wspierającym nas na każdym kroku.

Nie możemy też zapomnieć o druhach Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu rawskiego. Wasze wsparcie w akcjach ratowniczych jest bezcennym darem, jesteście dla nas partnerami we wszelkich działaniach mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców naszego powiatu.

DZIĘKUJEMY !

